BENKI KUU YA TANZANIA

TATHMINI YA UCHUMI YA MWEZI

Septemba 2025

Yaliyomo

1.0 Mwenendo wa Uchumi wa Dunia 1

2.0 Mwenendo wa Uchumi wa Taifa 2

2.1 Mfumuko wa Bei 2

2.2 Sera ya Fedha 5

2.3 Viwango vya Riba 7

2.4 Masoko ya Fedha 8

2.5 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali 9

2.6 Mwenendo wa Deni la Taifa 10

2.7 Mwenendo wa Sekta ya Nje 12

3.0 Mwenendo wa Uchumi wa Zanzibar 15

3.1 Mfumuko wa Bei 15

3.2 Shughuli za Bajeti ya Serikali 15

3.3 Mwenendo wa Sekta ya Nje 16

Viambatanisho 18

1.0 Mwenendo wa Uchumi wa Dunia

Uchumi wa dunia umeendelea kuwa thabiti ukichangiwa na kuboreka kwa mazingira ya kifedha pamoja na kupungua kwa athari za ongezeko la ushuru wa bidhaa baina ya mataifa makubwa kibiashara. Pamoja na kuimarika huku, kasi ya ukuaji wa uchumi iko kwenye hatari ya kupungua kutokana na matarajio ya madiliko ya sera za biashara baina ya nchi kubwa kiuchumi duniani (Kielelezo 1.1a na 1.1b).

Mfumuko wa bei duniani umeendelea kuwa wa wastani katika nchi nyingi mwezi Agosti 2025 (Kielelezo 1.2). Hali hii ilichangiwa na kupungua kwa vikwazo vya ugavi wa bidhaa na utulivu wa bei za bidhaa muhimu. Kutokana na hali hii, benki kuu katika nchi nyingi ziliamua kutobadilisha viwango vya riba ya benki kuu vilivyopo, kwa lengo la kuleta uwiano baina ya kudhibiti matarajio ya mfumuko wa bei katika kipindi cha muda wa kati na kuchochea kasi ya ukuaji wa shughuli za uchumi. Katika ukanda wa Jumuiya ya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika, mfumuko wa bei ulikuwa na muelekeo wa kupanda kwa baadhi ya nchi na kupungua kwa nchi nyingine, huku katika ukanda wa Jumuiya ya Afrika Mashariki, mfumuko wa bei uliendelea kuwa ndani ya kiwango kinachokubalika kwenye mtangamano wa kikanda wa chini ya asilimia 8 (Kielelezo 1.3 na 1.4).

Kielelezo 1.1a: Fahirisi ya Kutokuwa na Uhakika ya Sera za Dunia

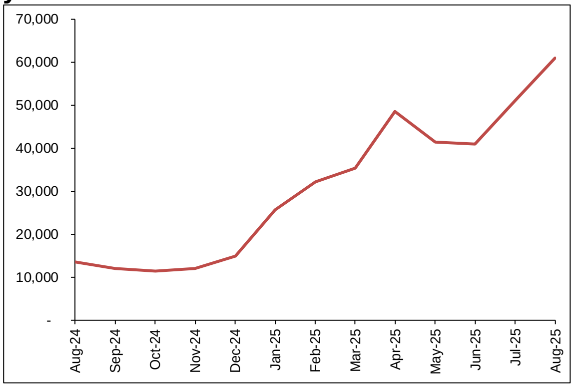

Chanzo: https://www.policyuncertainity.com/trade

Kielelezo 1.1b: Fahirisi ya Kutokuwa na Uhakika wa biashara Duniani

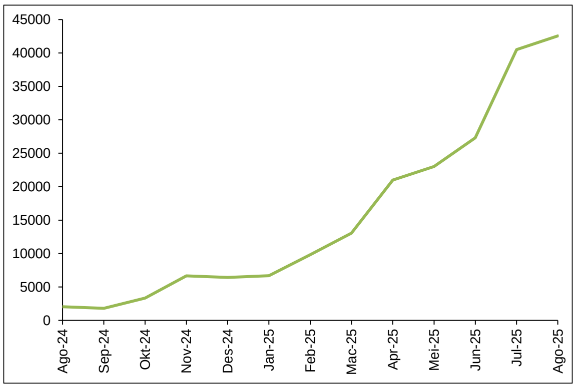

Chanzo: https://worlduncertainityindex.com/

Bei katika soko la bidhaa duniani zilionesha hali ya kuongezeka na kupungua. Bei ya mafuta ghafi ilipungua kutokana na kushuka kwa mahitaji katika nchi kubwa kiuchumi na kuondolewa kwa hatua za kupunguza uzalishaji zilizokuwa zimewekwa na wanachama wa OPEC+. Bei ya ngano ilipungua kufuatia kuongezeka kwa upatikanaji uliotokana na mavuno mazuri katika maeneo ya Bahari Nyeusi na Australia. Kwa upande mwingine, bei ya kahawa aina ya Arabica na Robusta ilipanda kutokana na wasiwasi wa hali mbaya ya hewa nchini Brazil na kupungua kwa akiba ya kahawa nchini Vietnam. Bei ya mafuta ya mawese iliongezeka kutokana na kuongezeka kwa gharama katika masoko ya mafuta mbadala ya kula, hali iliyoongeza mahitaji. Bei ya mbolea iliendelea kupanda, ikichochewa

na mahitaji ya msimu wa kilimo katika maeneo muhimu ya kilimo. Bei ya dhahabu ilibaki juu, ikifikia dola za Kimarekani 3,368 kwa wakia kutoka dola za Kimarekani 3,340.2 mwezi Julai 2025, ikichangiwa na ununuzi wa benki kuu mbalimbali duniani, ongezeko la mahitaji ya dhahabu kama sehemu salama ya uwekezaji na matarajio ya punguzo la riba ya Benki kuu ya Marekani (US Federal Reserve) —mabadiliko yaliyoanza kutekelezwa mwezi Septemba 2025 (Kielelezo 1.5).

Kielelezo 1.2: Mfumuko wa Bei kwa Nchi Zinazoendelea na Zinazochipukia Kiuchumi

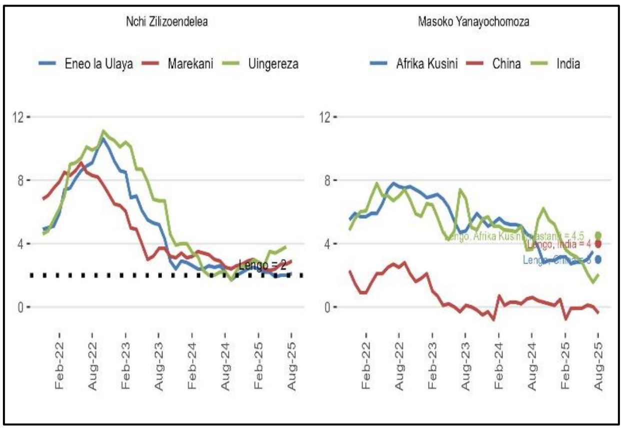

Chanzo: Bloomberg

Kielelezo 1.3: Mfumuko wa Bei Miongoni mwa Nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki

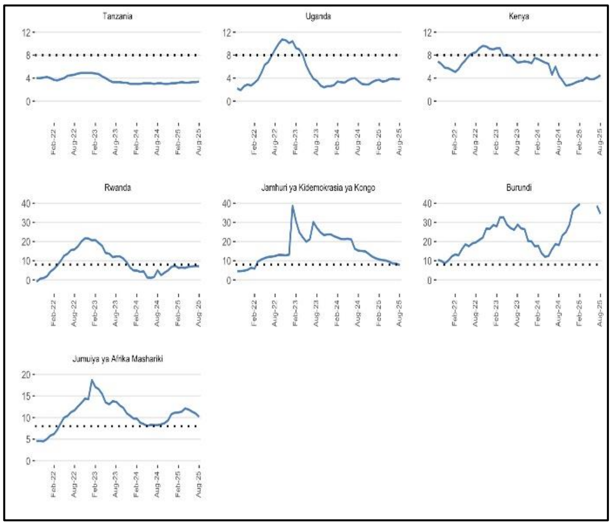

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanbihi: Mistari ya nukta inaashiria viwango vya mfumuko wa bei vilivyokusudiwa (inflation target)

Kielelezo 1.4: Mfumuko wa Bei Miongoni mwa Nchi za Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika

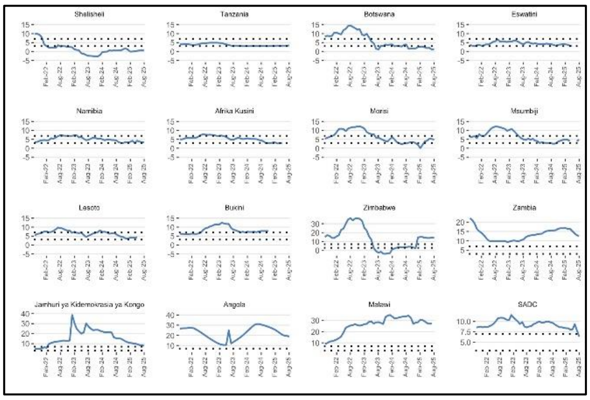

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanbihi: Mistari ya nukta inaashiria viwango vya mfumuko wa bei vilivyokusudiwa (inflation target)

Kielelezo 1.5: Bei za Bidhaa katika Soko la Dunia

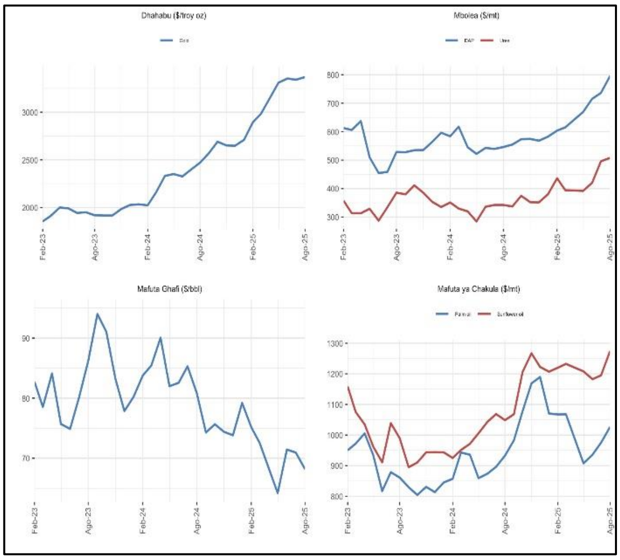

Chanzo: http://www.worldbank.org/prospects
Tanbihi: DAP Inaashiria Di-ammonium phosphate

2.0 Mwenendo wa Uchumi wa Taifa

2.1 Mfumuko wa Bei

Mfumuko wa bei kwa mwaka unaoishia Agosti 2025 umeendelea kuwa thabiti, ukipanda kidogo hadi asilimia 3.4 kutoka asilimia 3.3 kwa mwaka ulioishia Julai 2025 (Jedwali 2.1.1). Kiwango hiki kimechangiwa zaidi na ongezeko la bei za vyakula, samani za nyumba, nguo pamoja na

vifaa vya umeme. Pamoja na ongezeko hili, kiwango cha mfumuko wa bei kimeendelea kuwa ndani ya lengo la Taifa la muda wa kati na kukidhi vigezo vya mtangamano wa kiuchumi wa Jumuiya ya Afrika Mashariki na Jumuiya ya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika (Kielelezo 2.1.1).

Jedwali 2.1.1: Maendeleo ya Mfumuko wa Bei

2020 = 100

		Badiliko la Mfumuko wa Bei (Asilimia)					
		Badiliko: Mwezi hadi Mwezi			Badiliko kwa Mwaka		
Makundi Makuu ya Fahirisi	Mizania	Agosti-24	Julai-25	Agosti-25	Agosti-24	Julai-25	Agosti-25
Vyakula na vinywaji baridi	28.2	-0.1	-0.8	0.0	2.8	7.6	7.7
Vinywaji vikali na tumbaku	1.9	0.4	0.1	0.4	2.2	3.0	2.9
Nguo, mavazi na viatu	10.8	0.1	0.0	-0.1	1.8	1.9	1.7
Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	15.1	-1.3	-0.4	-0.6	5.3	1.3	2.1
Samani, vifaa vya nyumbani na ukarabati wa makazi	7.9	0.0	0.6	0.0	1.9	2.4	2.4
Afya	2.5	0.2	0.1	-0.1	1.7	1.6	1.3
Usafiri	14.1	0.0	0.0	0.1	4.3	1.2	1.4
Habari na mawasiliano	5.4	-0.1	0.0	0.1	1.2	0.2	0.4
Burudani, michezo na utamaduni	1.6	-0.2	-0.1	0.2	2.6	1.0	1.4
Elimu	2.0	0.0	0.0	-0.2	3.3	3.1	3.0
Migahawa na huduma za malazi	6.6	0.0	0.0	0.0	3.1	1.0	0.9
Bima na huduma za kifedha	2.1	0.0	0.0	0.0	1.0	0.6	0.6
Huduma binafsi, hifadhi ya jamii na bidha na huduma mchanganyiko	2.1	-0.1	0.0	0.2	5.6	2.0	2.3
Bidhaa zote	100.0	-0.2	-0.3	-0.1	3.1	3.3	3.4
Makundi mengine teule							
Bidhaa za msingi	73.9	-0.1	0.1	0.0	3.2	1.9	2.0
Fahirisi isiyojumuisha fahirishi za bidhaa za msingi	26.1	-0.6	-1.1	-0.4	3.1	7.1	7.3
Mafuta, nishati na bili za maji	5.7	-2.9	-1.3	-1.4	11.2	1.0	2.6
Huduma	37.2	0.0	0.0	0.0	2.3	0.8	0.8
Bidhaa	62.8	-0.3	-0.4	-0.1	3.6	4.7	4.9
Bidhaa na huduma za elimu	4.1	0.0	0.0	0.0	2.8	2.8	2.8
Bidhaa zote isipokuwa chakula na vinywaji visivyo na kilevi	71.8	-0.3	0.0	-0.1	3.3	1.5	1.6

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Mfumuko wa bei za vyakula na vinywaji baridi ulikua kwa asilimia 7.7 kwa mwaka unaoishia Agosti 2025, kutoka asilimia 7.6 kwa mwaka unaoishia Julai 2025. Ongezeko hili limechangiwa na bei za vyakula vya msingi na vinginevyo kama vile mchele na ulezi (Kielelezo 2.1.2a and Kielelezo 2.1.2b).

Kielelezo 2.1.1: Mfumuko wa Bei na Ukomo wake

Asilimia

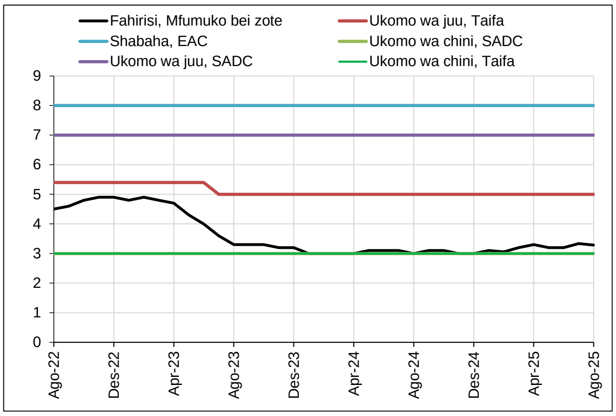

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Ili kuendelea kuleta utulivu kwenye mfumuko wa bei utokanao na vyakula, Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula (NFRA) ilitoa tani 2,594.2 kwa wafanyabiashara na Mpango wa Chakula wa Shirika la Chakula Dunia (WFP). Wakati huo huo NFRA ilinunua tani 54,234.4 kutoka kwenye vituo vya Makambako, Songea, Sumbawanga na Songwe. Hivyo, hadi mwisho wa mwezi Agosti 2025, NFRA ilibakiwa na akiba ya tani 537,571 za chakula.

Kielelezo 2.1.2: Kiwango cha Mabadiliko ya Bei za Jumla kwa Mwaka

a. Mazao ya vyakula vikuu

Asilimia

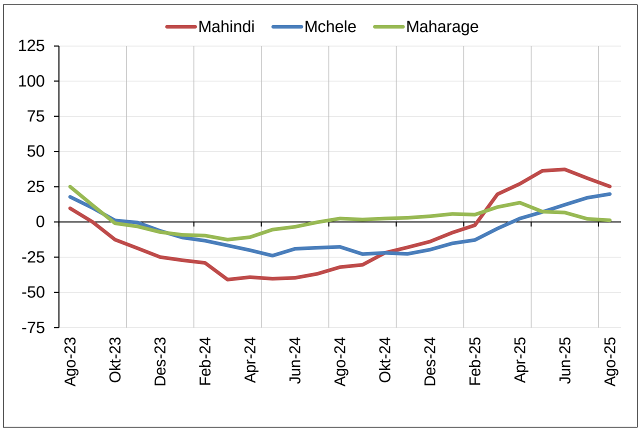

Chanzo: Wizara ya Viwanda na Biashara, na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

b. Mazao ya vyakula mbadala

Asilimia

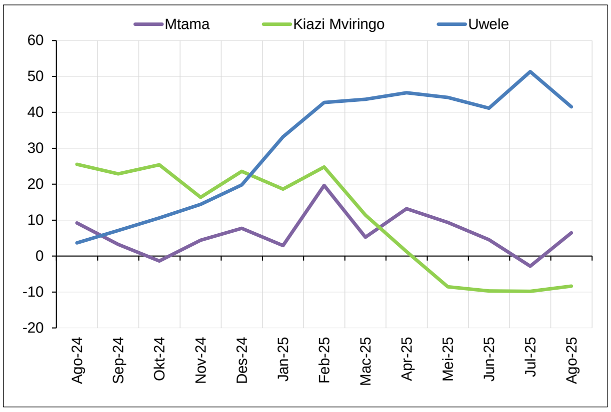

Chanzo: Wizara ya Viwanda na Biashara, na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali 2.1.2: Akiba ya Chakula katika Hifadhi ya Taifa ya Chakula

Tani

Kipindi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jan	43,597	110,398	207,899	124,736	270,984	646,480
Feb	41,231	110,389	203,297	106,881	326,172	619,659
Mac	39,597	109,231	200,626	80,123	336,099	587,062
Apr	38,053	109,231	190,366	63,808	340,102	557,228
Mei	38,291	108,284	149,402	51,367	340,002	509,990
Jun	52,725	107,384	141,576	46,665	340,479	477,923
Jul	90,255	107,384	140,695	94,088	368,855	485,930
Ago	92,991	123,635	144,410	210,020	489,187	537,571
Sep	109,733	150,057	149,044	244,169	651,403	
Okt	110,895	192,408	151,794	244,289	708,399	
Nov	110,289	209,057	147,401	244,223	702,502	
Des	110,398	214,968	137,655	248,282	677,115	

Chanzo: Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula.

Mfumuko wa bei wa bidhaa za msingi ('core inflation') uliongezeka hadi asilimia 2.0 kwa mwaka ulioishia Agosti 2025 kutoka asilimia 1.9 kwa mwaka ulioishia Julai 2025. Kuongezeka huku kwa mfumuko wa bei ulitokana na ongezeko la bei za samani na vifaa vya ndani kama vile vifaa vya umeme na vile vya matengenezo ya magari, vifaa vya michezo pamoja na vinywaji visivyo na kilevi.

Wakati huo huo, mfumuko wa bei wa vyakula visivyochakatwa umeendelea kuchangia sehemu kubwa ya mwenendo wa mfumuko wa bei kwa mwezi wa tatu mfulilizo, ikifuatiwa na mfumuko wa bei za bidhaa za msingi pamoja na mfumuko wa bei za mafuta na nishati (Kielelezo 2.1.3 na Kielelezo 2.1.4).

Kielelezo 2.1.3: Viwango vya Mfumuko wa Bei kwa Miezi Kumi na Mbili.

Asilimia

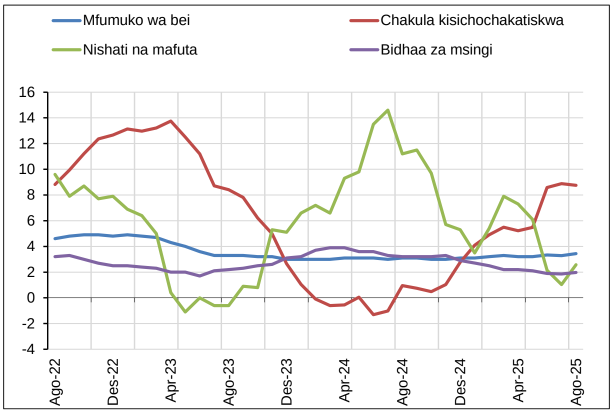

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.1.4: Mchango katika Mfumuko wa Bei

Asilimia

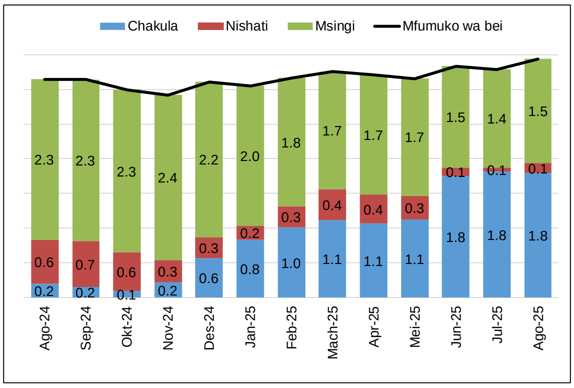

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Mfumuko wa bei za nishati, mafuta na huduma za msingi uliongezeka hadi asilimia 2.8 kwa mwaka ulioishia Agosti 2025, kutoka asilimia 1.0 kwa mwaka ulioishia Julai 2025. Ongezeko hili lilitokana na kuongezeka kwa bei za kuni na mkaa. Aidha, mfumuko wa bei za nishati, mafuta na huduma za msingi umepungua ukilinganishwa na kipindi kama hicho mwaka 2024 kutokana na kupungua kwa bei za mafuta ghafi katika soko la dunia. Bei za bidhaa za petroli—ikiwemo dizeli na mafuta ya taa—ziliendelea kushuka katika mwezi husika (Kielelezo 2.1.5).

Kielelezo 2.1.5: Bei za Ndani za Mafuta ya Petroli, Diseli na Mafuta ya Taa

Shilingi kwa lita

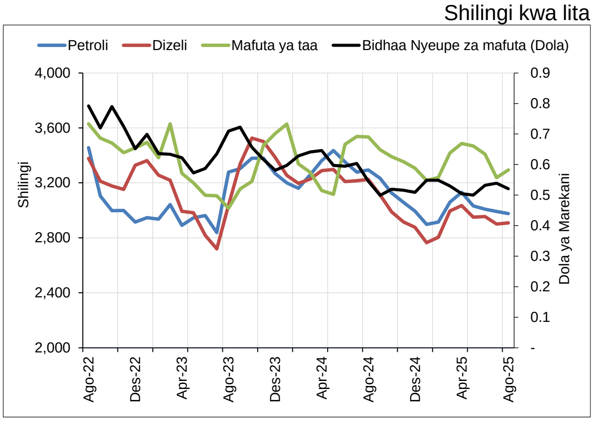

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

2.2 Sera ya Fedha

Mfumo wa Sera ya Fedha wa Benki Kuu ya Tanzania.

Pamoja na majukumu mengine, Benki Kuu ya Tanzania ina jukumu la kuandaa na kutekeleza sera ya fedha. Sera ya fedha inajumuisha hatua au maamuzi yanayolenga kuathiri ujazi wa fedha katika uchumi ambao huchangia katika kuamua viwango vya riba vinavyopangwa na benki na taasisi za fedha kwa wateja wao, na hivyo kuathiri mfumuko wa bei na ukuaji wa pato la taifa.

Malengo ya sera ya fedha ni kudumisha utulivu wa bei, ikiwa na maana ya kuwa na kiwango cha chini na tulivu cha mfumuko wa bei kwa muda mrefu, pamoja na kusaidia ukuaji wa uchumi. Mfumuko wa bei hupimwa kwa mabadiliko ya mwaka ya fahirisi ya bei za mlaji (*Consumer Price Index - CPI*), ambayo huwasilishwa kwa asilimia. Kwa kipindi cha kati (hadi miaka 5), lengo la mfumuko wa bei ni kuwa kati ya asilimia 3 hadi 5.

Ili kufanikisha malengo haya, Kamati ya Sera ya Fedha (*Monetary Policy Committee - MPC*) hufanya tathmini ya hali ya uchumi na kuamua kiwango cha riba ya Benki Kuu (*Central Bank Rate - CBR*) ambacho kinaendana na utulivu wa mfumuko wa bei na kukuza uchumi. Benki Kuu ya Tanzania hutekeleza sera ya fedha kwa kuhakikisha kuwa kiwango cha riba ya mikopo ya siku 7 baina ya mabenki ambacho ni lengo la uendeshaji, kinaendana na Riba ya Benki Kuu.

Benki Kuu ya Tanzania hutumia nyenzo mbalimbali za sera ya fedha ili kuhakikisha kuwa lengo la uendeshaji linaendana na riba ya Benki Kuu. Nyenzo kuu za utekelezaji wa Sera ya fedha ni pamoja na mikopo ya muda mfupi baina ya Benki Kuu na benki za biashara (*repurchase agreement and reverse repurchase agreement*), dhamana za Serikali za siku 35, 91 na 182, kiwango cha amana za benki za biashara kinachotakiwa kuwekwa kisheria Benki Kuu (*Statutory Minimum Reserve*) na uuzaji na ununuzi wa fedha za kigeni katika soko la jumla la fedha za kigeni baina ya benki. Pamoja na nyenzo hizo, Benki Kuu pia hutoa mikopo ya muda mfupi ambayo hutakiwa kurudishwa ndani ya siku husika na siku moja (*Intraday and Lombard loan facilities*) ili kusaidia uwepo wa ufanisi katika mifumo ya malipo na ufanyaji wa miamala.

Benki Kuu ya Tanzania inatekeleza jukumu lake la uandaaji na utekelezaji wa sera ya fedha kwa uwazi. Maamuzi ya Kamati ya Sera ya Fedha ikiwemo kuhusu riba ya Benki Kuu huwasilishwa kwenye mkutano wa Gavana na wakuu wa taasisi za kibenki na pia kwa umma kupitia vyombo vya habari. . Vilevile, Benki Kuu huandaa na kuchapisha Tamko la Kamati ya Sera ya Fedha na taarifa mbalimbali zinazoainisha mwelekeo wa sera ya fedha, matokeo ya utekelezaji wake na mwenendo wa uchumi kwa ujumla. Taarifa hizi zinapatikana kupitia tovuti ya Benki Kuu ya Tanzania (www.bot.go.tz).

Benki Kuu iliendelea kutekeleza Sera ya Fedha kwa kuzingatia uamuzi wa Kamati ya Sera ya Fedha (MPC) wa Julai 2025, uliopunguza Kiwango cha Riba cha Benki Kuu (CBR) kutoka asilimia 6 hadi asilimia 5.75 kwa robo mwaka ulioishia Septemba 2025. Lengo kuu la uamuzi huu lilikuwa kuchochea ukuaji wa uchumi huku ikihakikisha utulivu wa mfumuko wa bei, ambao ulitarajiwa kubaki ndani ya wigo wa asilimia 3–5. Matarajio haya yalitokana na upatikanaji wa chakula cha kutosha na shinikizo dogo la mfumuko wa bei kutokana na mabadiliko ya thamani ya Shilingi na bei za bidhaa katika soko la dunia. Hivyo, utekelezeji wa sera ya fedha ulijielekeza katika kuhakikisha riba ya mikopo ya siku saba baina ya mabenki inabaki ndani ya wigo wa asilimia 3.75 hadi 7.75.

Utekelezaji wa sera ya fedha kwa mwezi Agosti 2025 ulikuwa wa kuridhisha. Hali ya ukwasi katika sekta ya benki iliimarika, na kiwango cha riba cha siku saba katika soko la fedha baina ya mabenki kiliendelea kuwa karibu na Riba ya Benki Kuu (Kielelezo 2.2.1). Ufanisi huu ulitokana na Benki Kuu kutoa mikopo ya muda mfupi "Reverse repo" kwa mabenki (Kielelezo 2.2.2).

Kielelezo 2.2.1: Riba ya Benki Kuu na Riba ya Mikopo ya Siku 7

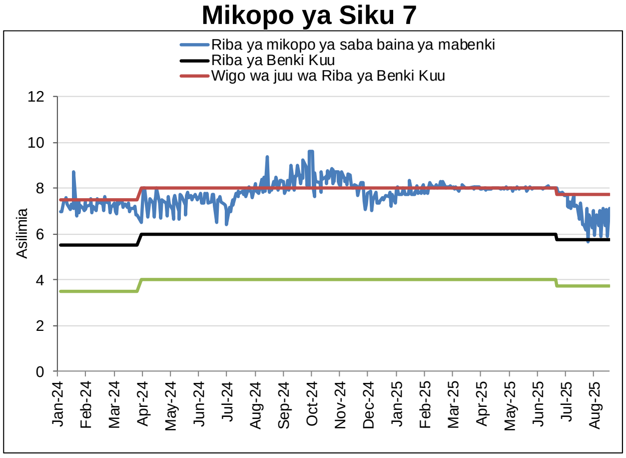

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Kielelezo 2.2.2: Mikopo ya Muda Mfupi kwa Mabenki

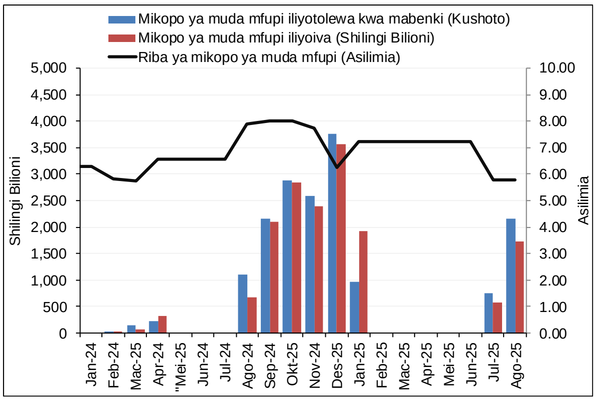

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Sambamba na kuimarika kwa hali ya ukwasi, ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3) ulikua kwa asilimia 21 kwa mwezi Agosti 2025, ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 19.9 kwa mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.2.3 na Jedwali 2.2.1). Ukuaji huo ulichangiwa zaidi na kuendelea kuongezeka kwa mikopo kwa sekta binafsi, ambayo ilikua kwa asilimia 16.2 kutoka asilimia 15.9 mwezi Julai 2025 (Kielelezo 2.2.4 na 2.2.5).

Kielelezo 2.2.3:Mwenendo wa Ujazi wa Fedha

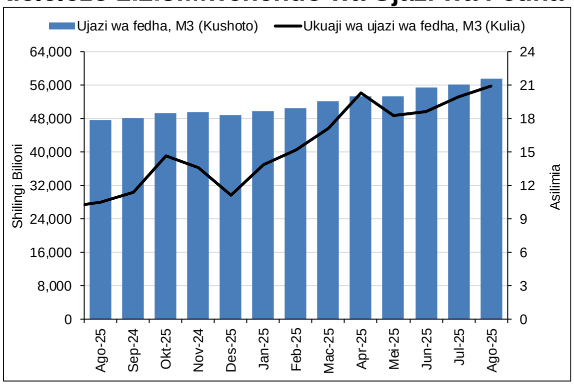

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Jedwali 2.2.1: Ujazi wa Fedha na Mnyambuliko wa Ujazi wa Fedha

	Kiasi Kilichosalia (Shilingi Billioni)			Ukuaji kwa Mwaka (%)		
	Ago-24	Jul-25	Ago-25	Ago-24	Jul-25	Ago-25
Rasilimali halisi za nje	13,100.6	15,726.1	15,766.0	19.8	28.6	20.3
Rasilimali halisi za nje za Benki Kuu	12,581.4	13,884.0	13,933.2	11.5	13.5	10.7
Rasilimali halisi za nje za mabenki	519.2	1,842.1	1,832.8	---	---	---
Rasilimali halisi za ndani	34,591.9	40,565.0	41,918.4	7.4	16.9	21.2
Madai rasmi ya ndani	47,176.6	52,147.8	54,554.9	12.6	10.4	15.6
Amana za Serikali zilizopo Benki Kuu na Benki za Biashara	8,284.7	7,961.4	8,351.1	-7.8	-6.0	0.8
Mikopo kwa sekta binafsi	35,730.9	40,972.2	41,530.9	16.7	15.9	16.2
Rasilimali nyinginezo	-12,584.7	-11,582.8	-12,636.6	30.0	-7.7	0.4
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri pana zaidi (M3)	47,692.5	56,291.1	57,684.4	10.6	19.9	21.0
Amana za fedha za kigeni	11,998.8	13,653.2	13,696.3	21.8	19.2	14.1
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri pana (M2)	35,693.7	42,637.9	43,988.1	7.2	20.2	23.2
Amana zinginezo	13,607.9	16,406.3	16,357.2	8.7	23.3	20.2
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	22,085.9	26,231.6	27,630.8	6.3	18.3	25.1
Ujazi wa fedha ulio kwenye mzunguko	7,302.0	8,122.1	8,264.8	13.0	14.6	13.2
Amana za hundi	14,783.8	18,109.4	19,366.0	3.3	20.0	31.0
Fedha za msingi (M0)	11,053.1	13,423.8	13,766.4	6.4	23.2	24.5

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania, mabenki
Tanbihi: "---" Inaashiria ukuaji unaozidi asilimia 100

Kielelezo 2.2.4: Mchango katika Ukuaji wa M3

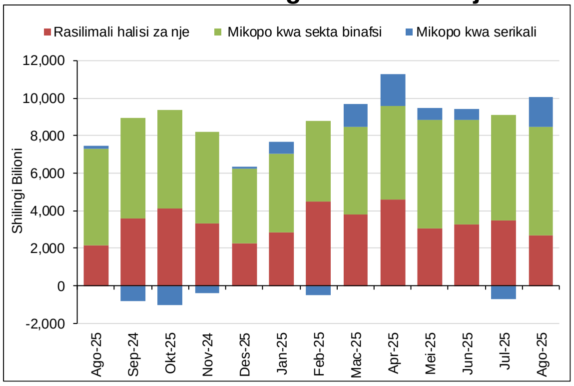

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania, mabenki

Kielelezo 2.2.5: Mwenendo wa Mikopo kwa Sekta Binafsi

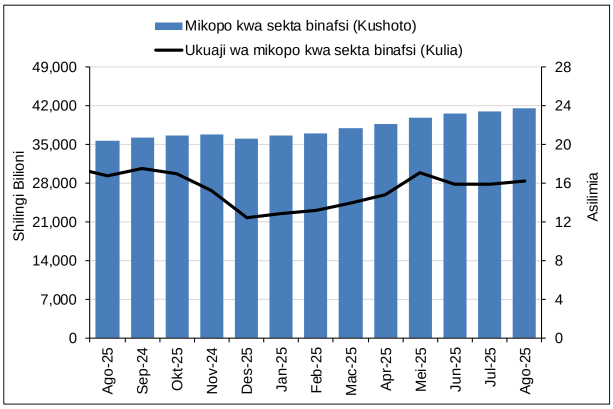

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Shughuli za kilimo ziliendelea kuwa na ukuaji mkubwa wa mikopo, ambapo mwezi Agosti 2025, ukuaji wa mikopo ulioelekezwa katika shughuli za kilimo ulifikia asilimia 30.1, ikifuatiwa na shughuli za biashara asilimia 29.2, na mawasiliano na uchukuzi, asilimia 18.8 (Jedwali 2.2.2). Kwa upande wa mgawanyo wa mikopo, mikopo kwa sekta binafsi ambayo hutumika zaidi kugharamia biashara ndogo ndogo na za kati iliendelea kuchukua sehemu kubwa ya mikopo yote, ikiwa na asilimia 36, ikifuatiwa na biashara na kilimo zilizokuwa na asilimia 14.2 na asilimia 13.2, mtawalia (Kielelezo 2.2.6).

Jedwali 2.2.2: Ukuaji wa Mikopo kwa Shughuli za Uchumi

Asilimia

	Ago-24	Feb-25	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25
Kilimo	39.5	37.2	36.3	29.8	29.8	30.2	31.8	30.1
Biashara	20.7	14.5	22.4	23.8	25.6	25.7	18.9	29.2
Uchukuzi na mawasiliano	18.0	23.1	35.1	39.2	27.9	25.7	21.6	18.8
Shughuli binafsi	1.1	4.6	5.4	7.0	21.7	22.5	13.0	15.0
Ujenzi	-2.1	5.8	12.7	14.4	24.1	21.3	26.2	14.8
Hoteli na migahawa	2.1	-28.2	-24.8	-10.5	22.9	20.8	0.8	11.4
Viwanda	16.4	13.1	9.4	14.7	13.6	13.7	13.1	3.4
Uchimbaji Madini	25.7	16.9	10.9	7.7	7.3	2.5	6.3	3.2

Chanzo: Mabenki na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.2.6: Mchango wa Shughuli za Kiuchumi katika Ukuaji wa Mikopo

Asilimia

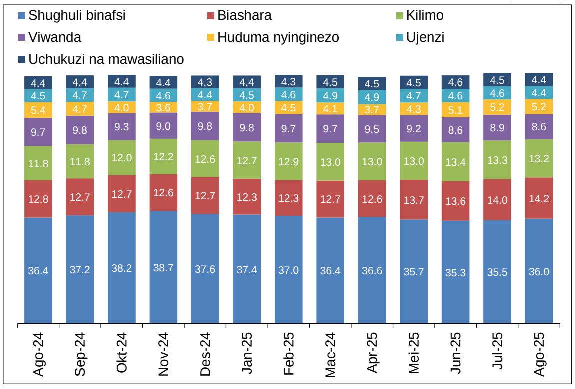

Chanzo: Mabenki na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

2.3 Viwango vya Riba

Wastani wa riba za mikopo ulipungua hadi kufikia asilimia 15.07, kutoka asilimia 15.16 kwa mwezi uliotangulia (Jedwali 2.3.1). Riba kwa makubaliano maalum (*negotiated lending rates*) iliongezeka hadi asilimia 12.72 ikilinganishwa na asilimia 12.56 ya mwezi Julai 2025. Kiwango cha wastani wa riba za amana, kilikuwa asilimia 8.61, chini kidogo ya asilimia 8.83 kwa mwezi uliotangulia, huku kiwango cha riba za amana kwa makubaliano maalum kiliongezeka hadi asilimia 10.99 kutoka asilimia 10.72 mwezi Julai 2025. Sambamba na mwenendo

huo, wigo kati ya riba za mikopo na amana za mwaka mmoja ulipungua hadi asilimia 5.66, kutoka asilimia 6.68 katika mwezi kama huo mwaka 2024.

Jedwali2.3.1:Riba za Amana na Mikopo Inayotolewa na Benki za Biashara

Asilimia

	Ago-24	Des-24	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25
Riba za amana	3.02	2.84	2.86	2.89	2.52	2.90	2.90	2.90
Riba za mikopo - jumla	15.26	15.71	15.50	15.16	15.18	15.23	15.16	15.07
Riba za mikopo (mwaka 1)	15.50	15.74	15.83	16.15	15.96	15.69	15.51	15.64
Riba za mikopo (wateja wakubwa)	12.79	12.83	12.94	12.88	12.99	12.68	12.56	12.72
Riba za amana -jumla	7.98	8.33	8.00	7.82	8.58	8.74	8.83	8.61
Riba za amana (miezi 12)	8.82	9.62	8.14	9.27	9.72	9.79	9.88	9.99
Riba za amana (wateja wakubwa)	10.12	10.39	10.35	10.52	10.64	11.21	10.72	10.99
Tofauti kati ya riba za mikopo na amana	6.68	6.12	7.69	6.88	6.24	5.90	5.63	5.66

Chanzo: Mabenki na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

2.4 Masoko ya Fedha

Soko la Dhamana za Serikali

Ndani ya kipindi cha mwezi Agosti 2025, Benki Kuu iliendesha minada miwili ya dhamana za serikali zenye thamani ya shilingi bilioni 163.6, kwa lengo la kugharamia shughuli za serikali, huku kiwango kidogo kikiwa kwa ajili ya kuwezesha upangaji wa riba za muda mfupi katika soko la fedha. Sanjari na uwepo wa ukwasi wa kutosha katika soko, minada hiyo ilipokea maombi ya zabuni zenye thamani ya shilingi bilioni 409.7, ambapo shilingi billion 162.9 zilikubalika. Kufuatia mwenendo huu, riba za dhamana za serikali za muda mfupi zilipungua hadi kufikia wastani wa asilimia 6.83 kutoka asilimia 8.13 mwezi uliotangulia.

Kielelezo 2.4.1: Mwenendo wa Minada ya Dhamana za Serikali

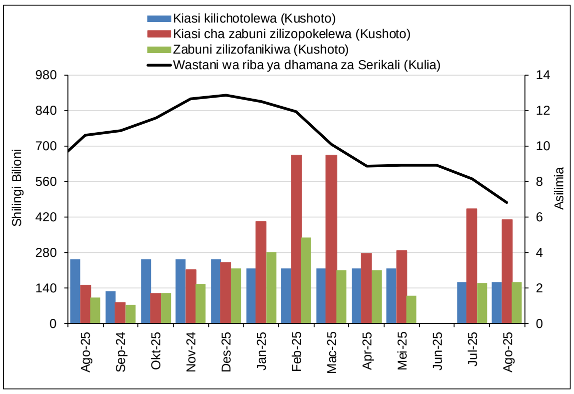

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Benki iliendesha minada ya hati fungani za miaka 15 na 25, zenye thamani ya shilingi bilioni 213.1 na shilingi bilioni 293.7, mtawalia. Mahitaji ya hati fungani hizi zote yalikuwa makubwa, hali inayoashiria kuimarika kwa hali ya ukwasi katika soko na kuongezeka kwa hamasa ya wawekezaji katika dhamana za serikali. Jumla ya maombi yaliyopokelewa yalifikia jumla ya shilingi bilioni 2,256.4, ambapo zabuni zenye thamani ya shilingi bilioni 867.7 zilikubaliwa. Kufuatia mwenendo huo, wastani wa riba za hati fungani ulipungua hadi asilimia 13.91 kwa hati fungani ya miaka 15, na asilimia 14.42 kwa ile ya miaka 25.

Soko la Fedha Baina ya Mabenki

Soko la fedha baina ya benki (IBCM) liliendelea kuhakikisha uwepo wa ukwasi wa shilingi kati ya benki, na hivyo kuchangia utekelezaji na ufanisi wa sera ya fedha. Jumla ya mauzo katika soko hili yalifikia shilingi bilioni 2,374.5 mwezi Agosti 2025, ikilinganishwa na shilingi bilioni 3,746.0 mwezi Julai 2025 (Kielelezo 2.4.2). Mikopo ya siku saba ilichukua sehemu kubwa ya mikopo yote ikiwa na asilimia 60. Kiwango cha jumla cha riba katika soko la fedha baina ya benki kilipungua hadi kufikia asilimia 6.48 kutoka asilimia 7.35 mwezi Julai 2025, hali inayodhihirisha uwepo wa ukwasi wa kutosha katika uchumi, hivyo kupelekea viwango vya riba kati ya mabenki kuwa karibu na Riba ya Benki Kuu (CBR).

Kielelezo 2.4.2: Mwenendo wa Soko la Fedha Baina ya Mabenki

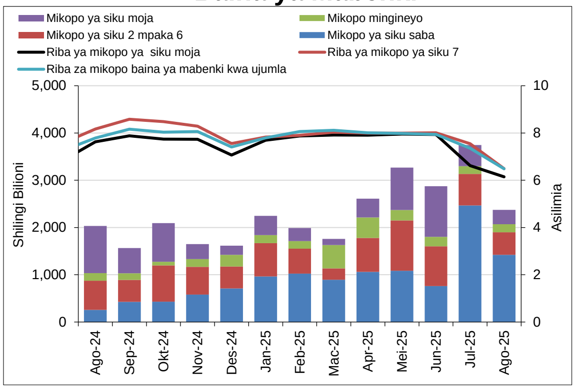

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.4.3: Mwenendo wa Soko la Fedha za Kigeni

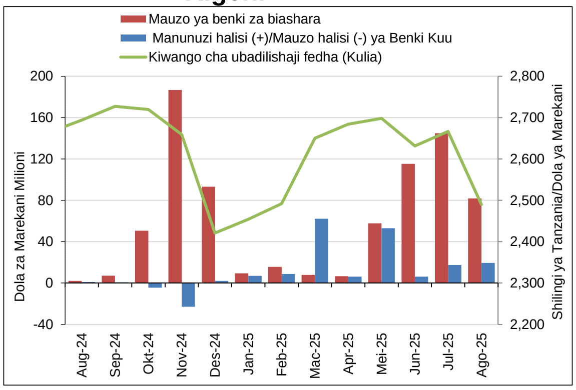

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Soko la Fedha za Kigeni

Hali ya ukwasi katika soko la kubadilishana fedha kati ya benki (IFEM) iliendelea kuwa ya kuridhisha mwezi Agosti 2025, ikichangiwa na mapato kutoka mazao ya biashara, utalii, na mauzo ya dhahabu nje ya nchi, sambamba na kushuka kwa bei ya mafuta katika soko la dunia. Kwa Mwezi Agosti, jumla ya mauzo ya fedha za kigeni katika soko yalifikia dola za marekani milioni 101.5, ikilinganishwa dola za Marekani milioni 162.5 mwezi Julai 2025, ambapo benki za biashara zilichangai asimilia 80.7 ya mauzo yote. Wakati huohuo, Benki Kuu ilishiriki katika soko kwa kuzingatia sera ya ushiriki katika soko la fedha za kigeni, kwa kuuza dola za Marekani milioni 19.5 (Kielelezo 2.4.3).

Shilingi ya Tanzania iliendelea kuimarika ambapo ilibadilishwa kwa wastani wa Shilingi 2,490.16 kwa dola moja ya Marekani, ikilinganishwa na Shilingi 2,666.79 kwa dola moja ya Marekani mwezi uliopita. Kwa kipindi cha mwaka hadi mwaka, Shilingi iliongezeka thamani kwa asilimia 7.57 kwa mwezi Agosti ikilinganishwa na kushuka thamani kwa asilimia 0.11 mwezi uliotangulia naasilimia 10.32 katika kipindi kama hicho mwaka 2024.

2.5 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali

Mwezi Julai 2025, makusanyo ya mapato ya serikali yakijumuisha ya serikali za mitaa, yalifikia shilingi bilioni 2,911.6 sawa na asilimia 103 ya lengo. Kati ya kiasi hicho, serikali kuu ilikusanya shilingi bilioni 2,777.6, ikijumuisha mapato ya kodi shilingi bilioni 2,345.8 na mapato yasiyo ya kodi shilingi bilioni 431.8. Makusanyo ya kodi ya mapato na ushuru wa forodha yalivuka lengo lililowekwa. Mafanikio haya ni matokeo ya uboreshaji mfumo wa ukusanyaji na usimamizi wa kodi na kuongezeka kwa bidhaa na huduma kutoka nje ya nchi (Kielelezo 2.5.1).

Kielelezo 2.5.1: Mapato ya Serikali Kuu Mwezi Julai 2025

Shilingi bilioni

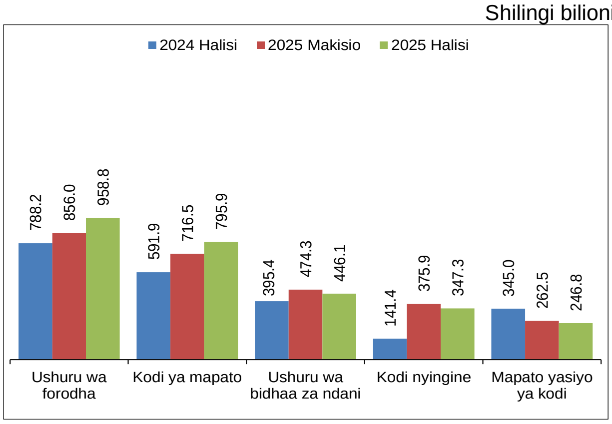

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: Takwimu halisi za mwaka 2025 ni za awali

Serikali iliendelea kuwianisha matumizi yake na na mapato. Jumla ya matumizi ya serikali katika mwezi Julai 2025 yalifikia shilingi bilioni 4,006.2, ambapo shilingi bilioni 2,371.8 zilitumika kwa matumizi ya kawaida na Shilingi bilioni 1,634.4 kwa miradi ya maendeleo (Kielelezo 2.5.2).

Kielelezo 2.5.2: Matumizi ya Serikali Kuu Mwezi Julai 2025

Shilingi bilioni

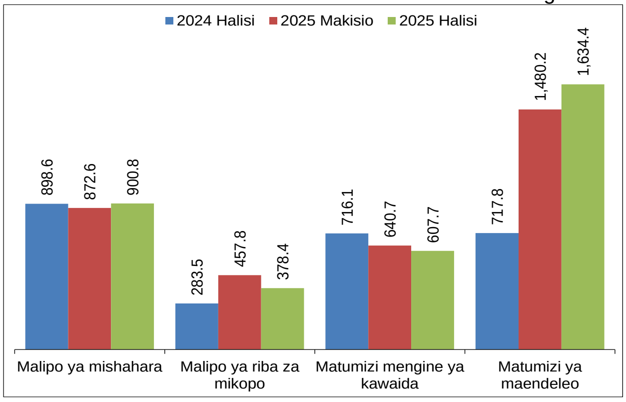

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: Takwimu halisi za mwaka 2025 ni za awali

2.6 Mwenendo wa Deni la Taifa

Deni la taifa (linalojumuisha deni la serikali la ndani na nje, na deni la nje la sekta binafsi) lilifikia dola za Marekani milioni 50,462.6 mwishoni wa mwezi Agosti 2025, sawa na ongezeko la asilimia 2.8 ikilinganishwa na kiwango cha mwisho mwa Julai 2025. Katika kiasi hicho, asilimia 70.1 ilikuwa ni deni la nje.

Deni la Nje

Deni la nje liliongezeka kwa asilimia 0.6 mwezi Agosti 2025 kutoka mwezi uliopita, kufikia dola za Marekani milioni 35,389.3. Katika kiasi hicho, asilimia 80.8 ilikuwa deni la nje la Serikali, huku sehemu iliyobaki ikiwa ni deni la sekta binafsi (Jedwali 2.6.1).

Mikopo ya nje iliyopokelewa mwezi Agosti 2025 ilikuwa dola za Marekani milioni 92.0, ambapo sehemu kubwa ilipokelewa na Serikali Kuu. Aidha, kiasi cha dola za Marekani milioni 85.6 kilitumika kulipia deni la nje, ambapo dola za Marekani milioni 32.9 kilitumika kufanya malipo ya mkopo mkuu na dola za Marekani milioni 52.6 kwa malipo ya riba.

Mchanganuo wa deni la nje kwa aina ya wakopeshaji haukuwa na mabadiliko na mwezi uliotangulia na kipindi kama hicho cha mwaka 2024. Mashirika ya kifedha ya kimataifa yaliendelea kuwa wakopeshaji wakuu, yakifuatiwa na wakopeshaji wa kibiashara (Jedwali 2.6.2). Aidha, mikopo kwa ajili ya kusaidia urari wa malipo yote ya nje na bajeti (BOP and budget support) iliongoza kwa kwa asilimia 22.5, ikifuatiwa na mikopo kwenda kwenye shughuli za huduma za jamii na elimu. Dola ya Marekani iliendelea kuwa sehemu kubwa ya sarafu kuu ya deni la nje, ikifuatiwa na sarafu ya Umoja wa Ulaya, Euro (Jedwali 2.6.3 na 2.6.4).

Jedwali 2.6.1: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Kundi la Wakopaji

Dola za Marekani Milioni

	Ago-24		Jul-25[r]		Ago-25[p]	
Mkopaji	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Serikali Kuu	25,587.2	81.2	28,436.3	80.8	28,598.9	80.8
Deni ambalo halijalipwa	25,510.0	81.0	28,357.7	80.6	28,520.2	80.6
Malimbikizo ya riba	77.2	0.2	78.6	0.2	78.7	0.2
Sekta binafsi	5,914.6	18.8	6,740.1	19.2	6,786.7	19.2
Deni ambalo halijalipwa	5,460.9	17.3	6,092.5	17.3	6,095.0	17.2
Malimbikizo ya riba	453.8	1.4	647.5	1.8	691.7	2.0
Mashirika ya umma	3.8	0.0	3.8	0.0	3.8	0.0
Deni ambalo halijalipwa	3.8	0.0	3.8	0.0	3.8	0.0
Malimbikizo ya riba	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Jumla ya deni la nje	31,505.6	100.0	35,180.1	100.0	35,389.3	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebishwa; p, takwimu za awali; na TANESCO, ATCL, TRC, TPA, TFC na DAWASA hazina deni la nje ambalo halijalipwa

Jedwali 2.6.2: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Kundi la Wakopeshaji

Dola za Marekani Milioni

	Ago-24		Jul-25[r]		Ago-25[p]	
Mkopeshaji	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Mashirika ya fedha ya kimataifa	17,929.2	56.9	20,031.4	56.9	20,153.5	56.9
Deni ambalo halijalipwa	17,898.9	56.8	19,990.3	56.8	20,109.4	56.8
Malimbikizo ya riba	30.3	0.1	41.0	0.1	44.2	0.1
Nchi washirika wa maendeleo	1,258.4	4.0	1,477.1	4.2	1,492.0	4.2
Deni ambalo halijalipwa	1,181.2	3.7	1,398.5	4.0	1,413.2	4.0
Malimbikizo ya riba	77.2	0.2	78.6	0.2	78.7	0.2
Benki za kimataifa za biashara	11,141.3	35.4	12,604.0	35.8	12,667.0	35.8
Deni ambalo halijalipwa	10,871.5	34.5	12,182.2	34.6	12,211.6	34.5
Malimbikizo ya riba	269.8	0.9	421.7	1.2	455.4	1.3
Mikopo ya mauzo ya nje	1,176.7	3.7	1,067.8	3.0	1,076.9	3.0
Deni ambalo halijalipwa	1,023.0	3.2	883.0	2.5	884.7	2.5
Malimbikizo ya riba	153.7	0.5	184.8	0.5	192.1	0.5
Jumla ya deni la nje	31,505.6	100.0	35,180.1	100.0	35,389.3	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebishwa; na p, takwimu za awali

Jedwali 2.6.3: Matumizi ya Deni Lililotolewa na Bado Halijalipwa, kwa Asilimia

Shughuli ya uchumi	Ago-24	Jul-25[r]	Ago-25[p]
Urari wa malipo yote ya nje, na bajeti (BOP and budget support)	18.6	22.5	22.5
Usafirishaji na mawasiliano	21.9	20.3	20.3
Kilimo	4.9	5.2	5.2
Nishati na madini	13.1	12.9	12.9
Viwanda	3.5	3.4	3.4
Huduma za jamii na elimu	20.7	21.4	21.5
Fedha na bima	4.4	4.1	4.0
Utalii	1.6	0.8	0.8
Mali isiyohamishika na ujenzi	5.2	4.3	4.4
Mengineyo	6.0	5.0	5.0
Jumla	100.0	100.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha, na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebishwa; p, takwimu za awali.

Jedwali 2.6.4: Deni Ambalo Halijalipwa Kwa Muundo wa Sarafu, kwa Asilimia

Sarafu	Ago-24	Jul-25[r]	Ago-25[p]
Dola ya Marekani	66.1	66.2	66.1
Sarafu ya umoja wa Ulaya (Euro)	16.9	17.5	17.6
Yuan ya China	6.3	6.4	6.4
Sarafu nyinginezo	10.6	9.9	9.9
Jumla	100.0	100.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizobadilishwa; na p, takwimu za awali

Deni la Ndani

Deni la ndani la serikali lilifikia shilingi bilioni 37,129.8 mwisho wa mwezi Agosti 2025, sawa na ongezeko la asilimia 5 ukilinganisha na mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.6.1). Deni litokanalo na dhamana za Serikali za muda mrefu liliendelea kuchangia sehemu kubwa ya deni la ndani la serikali, huku benki za biashara na mifuko ya hifadhi za jamii zikiendelea kuwa wakopeshaji (wadai) wakuu (Jedwali 2.6.5 na 2.6.6).

Kielelezo 2.6.1: Deni la Ndani la Serikali Kuu

Shilingi Bilioni

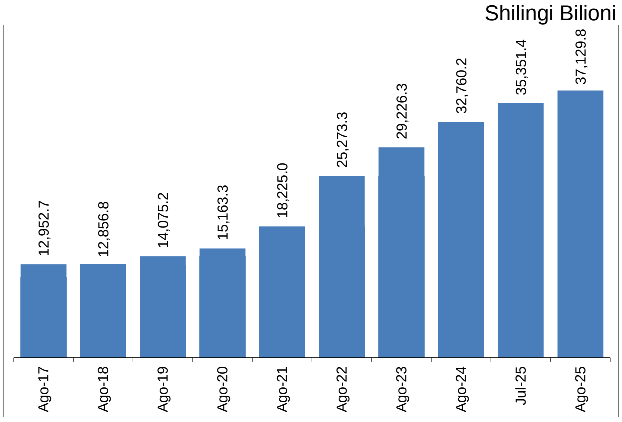

Chanzo: Wizara ya Fedha

Jedwali 2.6.5: Deni la Ndani la Serikali Kuu kwa Vyanzo vya Mkopo

Shilingi Bilioni

	Ago-24		Jul-25		Ago-25[p]	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Dhamana za serikali	27,521.5	84.0	30,342.5	85.8	31,868.0	85.8
Dhamana za serikali za muda mfupi	2,055.9	6.3	2,016.9	5.7	2,075.7	5.6
Hisa za serikali	187.1	0.6	135.7	0.4	135.7	0.4
Dhamana za serikali za muda mrefu	25,278.5	77.2	28,189.8	79.7	29,656.5	79.9
Vyeti vya ushuru	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Deni lisilo na dhamana	5,238.7	16.0	5,008.9	14.2	5,261.8	14.2
Madeni mengine*	18.4	0.1	18.4	0.1	18.4	0.0
Bakaa hasi	5,220.3	15.9	4,990.5	14.1	5,243.4	14.1
Deni la ndani (ukiondoa karatasi za ukwasi)	32,760.2	100.0	35,351.4	100.0	37,129.8	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali; na madeni mengine yanajumuisha mkopo wa kawaida wa NMB na marejesho ya kodi ya ushuru

Jedwali 2.6.6: Deni la Ndani la Serikali Kuu Kwa Kundi la Wakopeshaji

Shilingi Bilioni

	Ago-24		Jul-25		Ago-25[p]	
Mkopeshaji	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Benki za biashara	9,734.2	29.7	10,176.3	28.8	10,558.3	28.4
Benki Kuu ya Tanzania	7,180.4	21.9	6,799.3	19.2	7,052.2	19.0
Mifuko ya hifadhi ya jamii	8,896.4	27.1	9,328.8	26.4	10,116.5	27.2
Insurance companies	1,887.3	5.8	1,808.4	5.1	1,821.8	4.9
Mifuko maalumu ya BoT	317.5	1.0	777.3	2.2	799.3	2.2
Wengine	4,744.5	14.5	6,461.3	18.3	6,781.7	18.3
Deni la ndani (ukiondoa karatasi za ukwasi)	32,760.2	100.0	35,351.4	100.0	37,129.8	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: BOT inamaanisha Benki Kuu ya Tanzania; p, takwimu za awali; na "wengine" inajumuisha taasisi za umma, kampuni na watu binafsi

Serikali ilikopa jumla ya shilingi bilioni 1,644.2 kutoka soko la ndani kupitia dhamana za serikali mwezi Agosti 2025, kwa madhumuni ya kufadhili nakisi ya bajeti (Kielelezo 2.6.2). Wakati huo huo, serikali ilitumia jumla ya shilingi bilioni 496.1 kulipia deni la ndani, kati ya hizi, shilingi bilioni 118.6 zilitumika kwa malipo ya mkopo mkuu na shilingi bilioni 377.5 kwa malipo ya riba.

Kielelezo 2.6.2: Dhamana za Serikali Zilizotolewa kwa Madhumuni ya Ufadhili wa Bajeti

Shilingi Bilioni

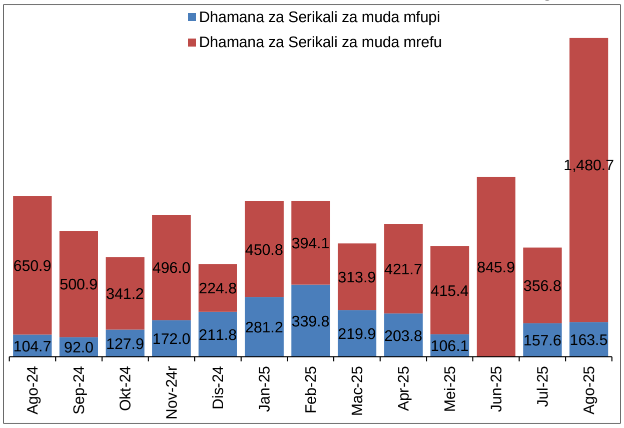

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Deni la ndani la baadhi ya mashirika ya umma (SOEs) lilifikia shilingi bilioni 83.3 mwisho wa Agosti 2025, pungufu ya asilimia 0.6 ukilinganisha na mwezi uliopita (Jedwali 2.6.7).

Jedwali 2.6.7: Deni la Ndani la Baadhi ya Mashirika ya Umma

Shilingi Bilioni

	Ago-24		Jul-25		Ago-25	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Shirika la Umeme Tanzania	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Shirika la Ndege Tanzania	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kampuni ya Mbolea Tanzania	20.4	26.9	20.4	24.3	20.4	24.5
Mamlaka ya Bandari	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
DAWASA	50.7	66.8	57.7	68.9	57.6	69.2
Shirika la Reli Tanzania	4.8	6.3	5.7	6.8	5.3	6.3
Total	76.0	100.0	83.9	100.0	83.3	100.0

Chanzo: Ofisi ya Msajili wa Hazina
Tanbihi: DAWASA inamaanisha Mamlaka ya Maji Safi na Maji Taka Dar es Salaam

2.7 Mwenendo wa Sekta ya Nje

Sekta ya nje imeendelea kuimarika, ikiashiria kuimarika kwa ushindani wa bidhaa za Tanzania licha ya uwepo wa changamoto za kibiashara duniani. Kuimarika huku kumepelekea kupungua kwa nakisi ya urari wa malipo ya kawaida hadi kufikia dola za Marekani milioni 1,786.8 kwa mwaka ulioishia Agosti 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 3,066.1 kipindi kama hicho mwaka 2024. Mwelekeo huu chanya ulitokana na ongezeko la mauzo ya bidhaa nje ikilinganishwa na uagizaji, ikiashiria kuimarika kwa ushindani na kuongezeka kwa mahitaji ya bidhaa hizo (Jedwali 2.7.1).

Akiba ya fedha za kigeni ilifikia dola za Marekani milioni 6,393.8 mwezi Agosti 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 5,379.7 million mwezi Agosti 2024. Kiwango hiki kilitosha kugharamia uagizaji wa bidhaa na huduma kutoka nje kwa miezi 5.2, ambacho ni juu ya lengo la kitaifa la miezi minne na miezi minne na nusu la Jumuiya ya Afrika Mashariki (Kielelezo 2.7.1).

Jedwali 2.7.1 Urari wa Malipo ya Kawaida

Dola za Marekani Milioni

				Mwaka ulioishia Agosti			Mabadiliko ya asilimia
	Ago-24	Jul-25	Ago-25	2023	2024	2025p	
Urari wa bidhaa	-537.5	-97.2	-343.9	-6,290.3	-6,086.3	-4,339.6	-28.7
Zilozouzwa nje*	922.4	826.3	1,024.8	7,578.8	8,055.2	9,886.9	19.7
Zilizonunuliwa nje	1,459.9	923.5	1,368.7	13,869.1	14,141.5	14,226.5	6.3
Urari wa huduma	355.57	348.4	365.1	3,161.9	4,127.4	4,047.1	-1.9
Mapato	640.3	583.9	629.8	5,677.4	6,665.1	7,048.7	8.0
Malipo	284.7	235.4	264.7	2,515.5	2,537.7	3,001.6	21.2
Urari wa bidhaa na huduma	-182.0	251.2	21.2	-3,128.3	-1,958.9	-292.5	-85.1
Bidhaa na huduma zilizouzwa nje	1,562.6	1,410.2	1,654.6	13,256.2	14,720.3	16,935.6	15.0
Bidhaa na huduma zilizonunuliwa kutoka nje	1,744.6	1,158.9	1,633.3	16,384.5	16,679.2	17,228.1	3.3
Urari wa malipo wa vitega uchumi	-149.0	-127.6	-175.1	-1,452.3	-1,704.2	-1,996.8	17.2
Yaliyoingia	18.3	46.5	34.5	235.5	322.1	374.6	22.1
Yaliyotoka	167.3	174.1	209.6	1,687.8	2,026.3	2,371.5	12.9
Urari wa uhamisho mali ya kawaida	19.0	25.4	15.4	631.1	597.0	502.5	-15.8
Iliyoingia	81.2	76.3	74.1	999.9	1,289.9	1,010.7	-10.2
ambapo Serikali	0.0	0.0	0.0	89.3	125.0	90.3	32.7
Iliyotoka	62.2	50.9	58.7	368.9	692.8	508.2	-35.7
Urari wa Bidhaa, Huduma na Uhamisho Mali	-312.0	149.0	-138.5	-3,949.5	-3,066.1	-1,786.8	-41.7

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania, Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: a- inamaanisha takwimu za awali
*Zinajumuisha marekebisho kwa ajili ya mauzo nje ya nchi yasiyorekodiwa

Kielelezo 2.7.1 Akiba ya Fedha za Kigeni

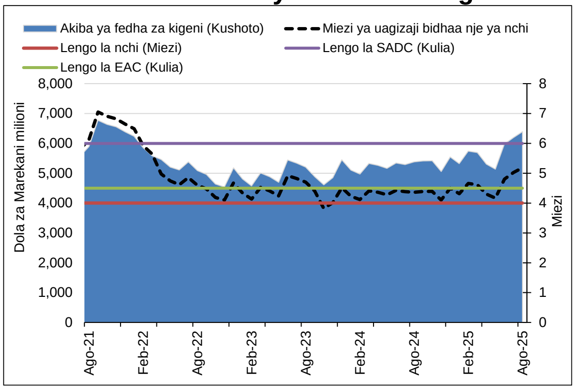

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: LHS Inaashiria skeli ya mhimili wa Kushoto; RHS, Inaashiria skeli ya mhimili wa Kulia.

Mauzo ya Nje

Mauzo ya bidhaa na huduma nje yaliongezeka kwa asilimia 15 hadi dola za Marekani milioni 16,935.6 mwaka unaoishia Agosti 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 14,720.3 katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na mauzo ya bidhaa nje ya nchi.

Mauzo ya bidhaa yalifikia dola za Marekani milioni 9,886.9, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 8,055.2 katika kipindi kama hicho mwaka unaoishia Agosti 2024. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na mauzo ya dhahabu, bidhaa za viwandani, korosho, tumbaku na nafaka (Kielelezo 2.7.2). Mauzo ya dhababu yaliongezeka kwa asilimia 35.5 hadi dola za Marekani milioni 4,322.3 ikilinganishwa na dola za marekani milioni 3,189.4. Ongezeko hili lilitokana na ongezeko la bei ya dhahabu katika soko la dunia. Bidhaa asilia ziliongeka kwa asilimia 28.3 na kufikia dola za Marekani milioni 1,411.7, ikichangiwa zaidi na mauzo ya korosho, tumbaku na kahawa, kutokana ongezeko la bei na uzalishaji. Mauzo ya nafaka yalifikia dola za Marekani milioni 341.2 kutoka dola za Marekani milioni 174.6, kutokana na ongezeko la mahitaji ya bidhaa hizo katika nchi jirani. Kwa mwezi, mauzo yalifikia dola za Marekani milioni 1,024.8 mwezi Agosti 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 922.4 mwezi Agosti 2024, ikichangiwa zaidi na mauzo ya dhahabu na tumbaku.

Kielelezo 2.7.2: Mauzo ya Nje ya Bidhaa na Huduma

Dola za Marekani Milioni

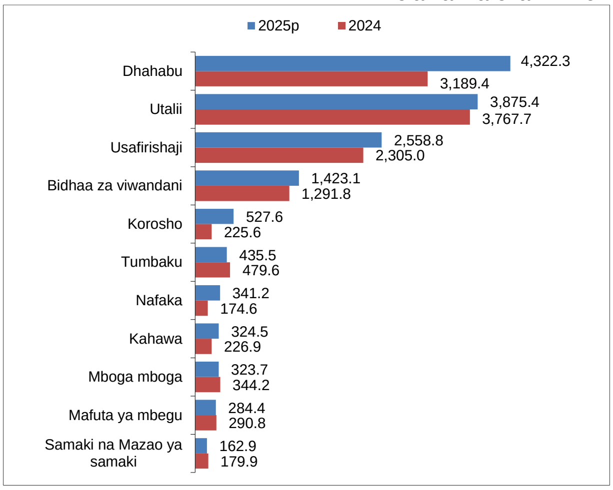

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p- inamaanisha takwimu za awali

Mapato ya huduma yaliongezeka na kufikia dola za Marekani milioni 7,048.7 katika mwaka ulioishia Agosti 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 6,665.1 katika kipindi kama hicho mwaka 2025. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na mapato ya utalii na usafirishaji. Mapato ya utalii yaliongezeka na kufikia dola za Marekani milioni 3,875.4, ikiashiria kuimarika kwa shughuli za utalii. idadi ya watalii iliongezeka hadi 2,287,377 kutoka 2,051,404 (Kielelezo 2.7.3).

Kielelezo 2.7.3: Mapato ya Huduma kwa Sekta

Dola za Marekani Milioni

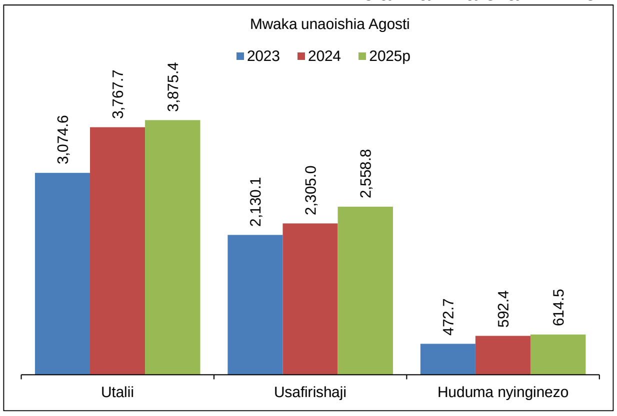

Chanzo*:* Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali.Huduma zingine huusisha ujenzi, bima na fedha, mawasiliano, Habari na tekinolojia, mrabaha wa matumizi ya hati miliki, huduma za kiserikali, huduma binafsi na za kibiashara.

Kielelezo 2.7.4: Uagizaji wa Bidhaa na Huduma

Dola za Marekani Milioni

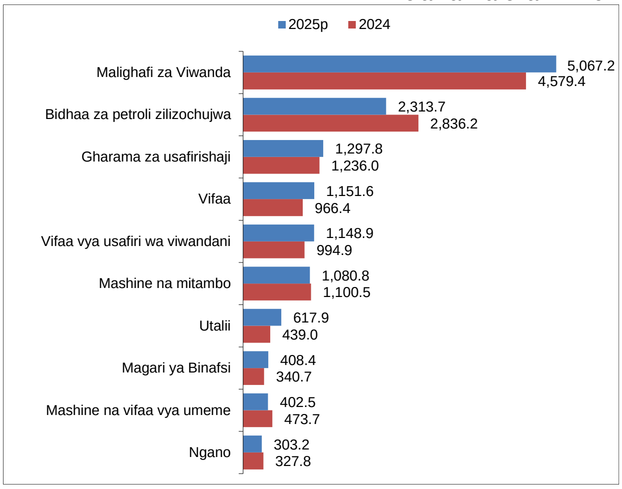

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi p inamaanisha takwimu za awali.

Uagizaji wa Bidhaa

Uagizaji wa bidhaa na huduma uliongezeka kufikia dola za Marekani milioni 17,228.1 katika mwaka lioishia Agosti 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 16,679.2 katika kipindi kama hicho mwaka 2024 (Jedwali 2.7.2). Ukuaji huu mdogo ulichangiwa zaidi na kupungua kwa uagizaji wa mafuta, hususan bidhaa za petroli zilizochujwa, kwa asilimia 18.4 hadi dola za Marekani milioni 2,313.7, kutokana na kupungua kwa bei ya bidhaa hio katika soko la dunia. Hata hivyo, uagizaji wa malighafi za viwandani, vifaa na vifaa vya usafiri viwandani uliongezeka sambamba na utekelezaji wa miradi ya viwanda na miundombinu. Ulinganifu wa mwezi hadi mwezi, inaonyesha uagizaji wa bidhaa ulifikia dola za Marekani milioni 1,368.7, ambayo ni chini ya dola za Marekani milioni 1,459.9 mwezi Agosti 2024.

Malipo ya huduma yaliongezeka kwa asilimia 18.3 hadi kufikia dola za Marekani milioni 3,001.6, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 2,537.7 katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi ya malipo ya gharama za usafirishaji sambamba na ongezeko la uagizaji wa bidhaa (Kielelezo 2.7.4). Kwa mwezi, malipo ya huduma yalifikia dola za Marekani milioni 264.7 ikiwa ni chini ya dola za Marekani milioni 284.7 mwezi Agosti 2024.

Kielelezo 2.7.5: Malipo ya Huduma

Dola za Marekani Milioni

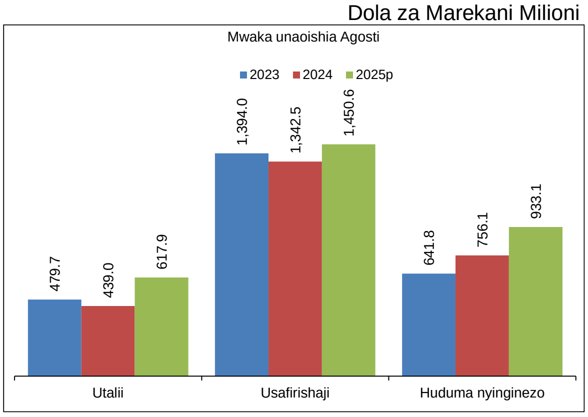

Chanzo: Benki na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali. Huduma nyingine zinajumuisha ujenzi, bima, huduma za kifedha, mawasiliano, kompyuta na taarifa, ada za matumizi ya haki miliki, huduma za serikali, binafsi na huduma nyingine za kibiashara

Aidha, nakisi ya urari wa vitega Uchumi iliongezeka na kufikia dola za Marekani milioni 1,996.8 ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 1,704.2 mwaka 2024, ikichangiwa zaidi ya malipo ya riba nje ya nchi. Kwa mwezi, nakisi ya urari wa vitega uchumi ilifikia dola za Marekani milioni 175.1 mwezi Agosti 2025 ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 149 mwezi Agosti 2024.

Pia, ziada ya urari wa uhamisho wa mali ulipungua na kufikia dola za Marekani milioni 502.5 ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 592 katika kipindi kama hicho mwaka 2024, kutokana na kuongezeka kwa uhamisho wa fedha binafsi. Kwa mwezi, ziada ya urari wa uhamisho kwa mwezi Agosti ilifikia dola za Marekani milioni 15.4 ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 19 mwezi Agosti 2024.

3.0 Mwenendo wa Uchumi wa Zanzibar

3.1 Mfumuko wa Bei

Mfumuko wa bei wa mwaka ulipungua hadi asilimia 3.9 mwezi ulioishia Agosti 2025, kutoka asilimia 4.1 na asilimia 5.1 zilizorekodiwa katika mwezi uliotangulia wa 2025 na mwezi kama huo mwaka 2024, mtawalia (Jedwali 3.1.1). Hali hii ilichangiwa zaidi na kupungua kwa mfumuko wa bei wa vyakula hadi asilimia 4.2 kutoka asilimia 8.9 mwezi Agosti 2024, ikionyesha kuboreka kwa upatikanaji wa chakula katika masoko ya ndani, sambamba na kupungua kwa gharama za uagizaji bidhaa hizo nje ya nchi (Jedwali 3.1.1 na Kielelezo 3.1.1).Kwa kipimo cha mwezi hadi mwezi, mfumuko ulikuwa asilimia 0.1 mwezi Agosti 2025, ukishuka kutoka asilimia 0.2 mwezi Julai 2025 na asilimia 0.3 iliyorekodiwa mwezi Agosti 2024.

Jedwali 3.1.1: Mwenendo wa mfumuko wa bei

Kizio: Julai 2022 =100

Kundi	Uzito	Mabadiliko kila Mwezi			Mabadiliko kila Mwaka		
		Ago-24	Jul-25	Ago-25	Ago-24	Jul-25	Ago-25
Vyakula na vinywaji visivyo na kileo	41.9	0.9	0.1	0.8	8.7	4.9	4.8
Vinywaji vyenye vileo, tumbaku na madawa ya binadamu	0.2	0.1	4.9	-0.6	24.7	3.4	2.7
Mavazi na viatu	6.3	-0.4	0.1	0.0	0.3	5.1	5.5
Makazi, maji, umeme, gesi na nishati nyingine	25.8	-0.5	0.4	-0.9	2.7	3.4	3.0
Samani, vifaa vya nyumbani na matengenezo ya kawaida ya nyumba	4.8	0.3	0.5	-0.3	1.4	4.3	3.7
Afya	1.3	0.0	0.1	0.0	-3.1	1.6	1.6
Uchukuzi	9.1	0.2	-0.1	-0.2	2.6	2.3	1.9
Taarifa na mawasiliano	4.2	0.1	0.0	0.0	1.7	2.7	2.7
Burudani, michezo na utamaduni	1.1	0.0	-0.8	0.0	4.0	4.3	4.3
Elimu	1.6	0.0	1.7	0.0	2.0	3.8	3.8
Huduma za migahawa na malazi	1.4	0.0	1.0	0.0	11.7	1.6	1.6
Bima na huduma za fedha	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Huduma binafsi, ulinzi wa kijamii na bidhaa na huduma mbalimbali	1.7	0.0	0.1	0.4	1.6	5.0	5.4
Mfumuko wa bei wa jumla	100.0	0.3	0.2	0.1	5.1	4.1	3.9
Mfumuko wa bei wa bidhaa za chakula	40.5	0.9	0.1	0.8	8.9	4.3	4.2
Mfumuko wa bei wa bidhaa zisizo za chakula	59.5	-0.2	0.3	-0.4	2.3	3.9	3.7

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Kielelezo 3.1.1: Mabadiliko ya mfumuko wa bei katika asilimia

Asilimia

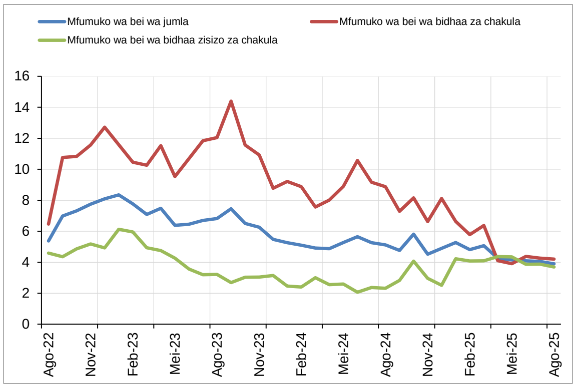

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

3.2 Shughuli za Bajeti ya Serikali

Mapato ya Serikali yakijumuisha mapato ya ndani na misaada kutoka nje yalifikia Shilingi bilioni 178.5 mwezi Agosti 2025, ikiwa ni juu ya lengo kwa asilimia 2.7. Katika kiasi hiki, mapato ya ndani yalikuwa Shilingi bilioni 174.5 na kiasi kilichobaki kilikuwa msaada. Mapato ya kodi yalifikia Shilingi bilioni 158.7, yakizidi lengo kwa asilimia 5.1 na mapato yasiyotokana na kodi yalikuwa shilingi bilioni 15.8, sawa na asilimia 78.1 ya lengo (Kielelezo 3.2.1).

Kielelezo 3.2.1: Mapato ya Serikali

Shilingi Bilioni

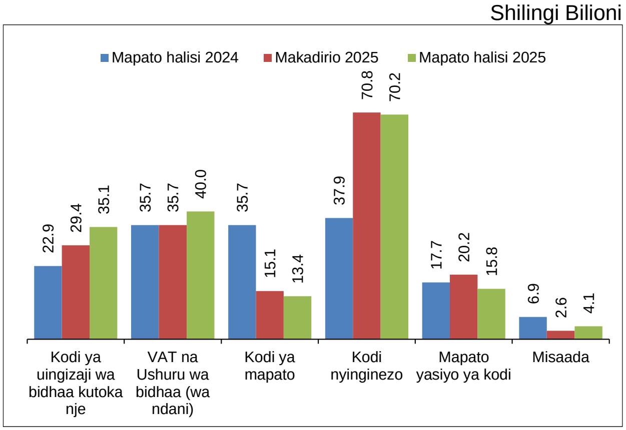

Chanzo: Ofisi ya Raisi, Mipango na Fedha, Zanzibar
Tanbihi: Kodi nyingine zinahusisha tozo za hoteli, tozo za wasindikiza wageni, stampu za tozo, tozo za huduma za viwanja vya ndege na bandari, tozo za maendeleo ya barabara na petroli

Matumizi ya Serikali mwezi Agosti 2025 yalifikia shilingi bilioni 308.1. Kati ya kiasi hicho, matumizi ya kawaida yalikuwa Shilingi bilioni 168.0, na matumizi ya miradi ya maendeleo yalikuwa shilingi bilioni 140.1. Asilimia 85.1 ya fedha zilizotengwa kwenye miradi ya maendeleo zilitokana na vyanzo vya mapato vya ndani. Mikopo kutoka vyanzo vya ndani ilitumika kujaza upungufu wa shilingi bilioni 129.5 wa bajeti. (Jedwali 3.2.2).

Kielelezo 3.2.2: Matumizi ya Serikali

Shilingi Bilioni

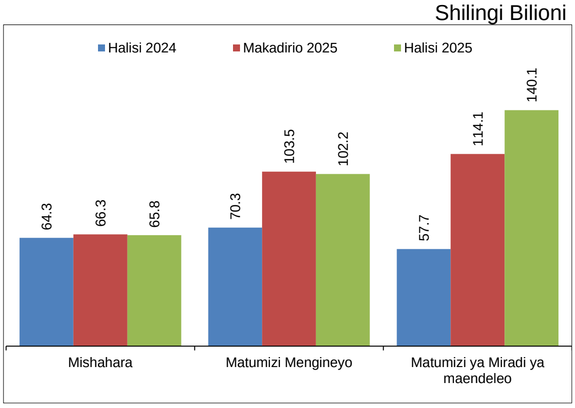

Chanzo: Ofisi ya Raisi, Mipango na Fedha, Zanzibar
Tanbihi: Matumizi mengine yanahusisha uhamisho wa fedha, malipo ya riba ya deni la ndani, huduma za mfuko mkuu wa serikali na tozo zingine.

3.3 Mwenendo wa Sekta ya Nje

Urari wa Malipo ya Kawaida

Urari wa Malipo ya kawaida uliongezeka kwa asilimia 42.1 hadi kufikia dola za Marekani milioni 673.3 mwaka ulioishia Agosti 2025, kutoka ziada iliyorekodiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko la urari huu limechangiwa na mapato ya huduma zinazohusiana na shughuli za kitalii (Jedwali 3.3.1).

Jedwali 3.3.1: Urari wa malipo

Dola za Marekani Milioni

				Mwaka unaoishia Agosti		Ongezeko/ Upungufu
Maelezo	Ago-24	Jul-25	Ago-25p	2024	2025p	(Asilimia)
Urari wa bidhaa (Halisi)	-45.0	-43.2	-47.7	-419.4	-514.2	22.6
Zilizouzwa nje	1.3	1.7	1.8	63.4	32.5	-48.7
zilizonunuliwa kutoka nje	46.4	44.9	49.5	482.8	546.8	13.3
Urari wa huduma (halisi)	93.6	131.9	140.9	876.3	1,166.2	33.1
Mapato	102.6	139.9	150.0	970.9	1,267.5	30.6
Malipo	9.1	7.9	9.1	94.5	101.3	7.1
Urari wa bidhaa na huduma (halisi)	48.6	88.7	96.9	456.9	652.0	42.7
Bidhaa na huduma zilizouzwa nje	104.0	141.6	151.7	1,034.3	1,300.1	25.7
Bidhaa na huduma zilizonunuliwa kutoka nje	55.4	52.8	54.7	577.3	648.0	12.3
Urari wa mapato ya msingi (halisi)	1.5	2.2	1.6	14.7	18.6	27.1
Yaliyoingia	2.1	3.2	2.4	21.4	27.2	27.2
Yaliyotoka	0.7	1.0	0.7	6.7	8.5	27.2
Urari wa uhamishaji mali (halisi)	0.2	0.3	0.2	2.1	2.6	26.8
Iliyoingia	0.4	0.5	0.4	3.5	4.5	26.8
Iliyotoka	0.1	0.2	0.2	1.5	1.9	26.8

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania, benki na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.
Tanbihi: p inaashiria Takwimu za awali; fob, 'freight on board'.

Uuzaji wa Bidhaa Nje

Mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi yaliongezeka kwa asilimia 25.7 hadi kufikia dola za Marekani milioni 1,300.1 kwa mwaka ulioishia Agosti 2025 ukilinganishwa na kiasi kilichorekodiwa kipindi kama hicho mwaka uliotangulia. Mafanikio haya yalichangiwa kwa kiasi kikubwa na mapato ya huduma, hususan kutoka sekta ya utalii, ambayo yalipanda kwa asilimia 30.6 hadi kufikia dola milioni 1,267.5 (Jedwali 3.3.2). Ongezeko la mapato ya utalii yalitokana na kuongezeka kwa idadi ya watalii kwa asilimia 26.1 hadi kufikia watalii 861,962 mwaka unaoishia Agosti, 2025. Kwa upande mwingine, mauzo ya karafuu nje ya nchi yalipungua hadi dola za Marekani milioni 3.6

kutoka dola za Marekani milioni 28.8, kutokana uzalishaji mdogo uliosababishwa mzunguko wa mavuno wa zao hilo (cyclical nature). Kwa ulinganifu wa kila mwezi, mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi yaliongezeka hadi dola za Marekani milioni 151.7 kutoka dola za Marekani milioni 104 mwezi Julai 2024.

Jedwali 3.3.2: Uuzaji wa Bidhaa

Dola za Marekani Milioni

Maelezo	Uniti	Ago-25	Jul-25	Ago-25^P	Mwaka unaoishia Agosti 2024	Mwaka unaoishia Agosti 2025^p	Ongezeko/Upungufu (Asilimia)
Mauzo ya nje ya bidhaa za asili							
Karafuu							
Thamani	000'	-	123.8	-	28,750.6	3,574.0	-87.6
Kiasi	000' kwa Tani	-	0.0	-	4.3	0.8	-82.1
Bei kwa unit	USD/Tani	-	4,001.1	-	6,740.9	4,669.5	-30.7
Mauzo ya nje ya bidhaa zisizo za asili							
Mwani							
Thamani	000'	444.2	277.9	160.7	5,502.3	3,079.7	-44.0
Kiasi	000' kwa Tani	0.8	0.5	0.4	8.7	5.6	-36.0
Bei kwa unit	USD/Tani	523.1	548.8	404.7	629.5	550.4	-12.6
Bidhaa za viwandani	000'	257.5	892.8	1,595.2	17,946.0	17,329.0	-3.4
Bidhaa za samaki	000' ya USD	328.1	47.2	35.2	2,250.7	730.5	-67.5
Mauzo ya nje ya nchi kwa bidhaa nyingine	000'	318.1	348.4	0.2	8,953.7	7,834.1	-12.5
Jumla ndogo	000'	1,348.0	1,566.3	1,791.3	34,652.6	28,973.3	-16.4
Jumla Kuu	000'	1,348.0	1,690.1	1,791.3	63,403.2	32,547.3	-48.7

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Uagizaji wa Bidhaa

Uagizaji wa bidhaa na huduma katika mwaka ulioishia Agosti 2025 uliongezeka kwa asilimia 12.3 hadi kufikia Dola za Marekani milioni 648 kutoka katika kiasi kilichorekodiwa katika kipindi kama hicho cha mwaka uliotangulia (Jedwali 3.3.1). Ukuaji huu ulitokana na kuongezeka kwa uagizaji wa bidhaa za uwekezaji (capital goods), uzalishaji wa kati na matumizi ya kaya. Uagizaji wa bidhaa za uwekezaji uliongezeka kwa asilimia 94.9 hadi dola za Marekani milioni 28.3, ikichangiwa zaidi na uagizwaji wa mashine na vifaa vya mitambo. Vivyo hivyo, kwa bidhaa za uzalishaji wa kati, ongezeko lilitokana na uagizaji wa magari kwa matumizi binafsi na vifaa vya viwandani. Vilevile, uagizaji wa bidhaa za matumizi ya kaya uliongezeka kwa asilimia 21.3 hadi Dola za Marekani milioni 71.7, kutokana na ongezeko kwa uagizaji wa vifaa vya usafiri visivyo vya viwandani, vyakula na vinywaji (Jedwali 3.3.3). Kwa kila mwezi, uagizaji wa bidhaa na huduma ulipungua hadi Dola za Marekani milioni 54.7 kutoka Dola za Marekani milioni 55.7 zilizorekodiwa mwezi Agosti 2024.

Jedwali 3.3.3: Uagizaji wa Bidhaa

Dola za Marekani Milioni

Maelezo	Ago-24	Jul-25	Ago-25^P	Mwaka unaoishia Agosti 2024	Mwaka unaoishia Agosti 2025^p	Ongezeko/Upungufu (Asilimia)
Bidhaa za mtaji	4.2	4.8	8.7	50.3	71.8	42.7
Mitambo na vifaa vya kimitambo	1.3	1.9	5.2	14.5	28.3	94.9
Vifaa vya usafirishaji kiwandani	0.4	1.3	0.8	17.7	23.0	29.5
Mashine na vifaa vya umeme	2.3	1.0	2.0	10.5	13.5	28.5
Bidhaa nyingine za mtaji	0.1	0.6	0.7	7.6	7.0	-7.1
Bidhaa za uzalishaji wa kati	35.8	34.6	31.9	373.4	403.3	8.0
Vifaa vya viwandani	7.6	11.2	18.3	98.8	135.4	37.1
Ambazo ni chuma na bidhaa zinazotokana navyo	2.2	2.0	3.1	24.0	23.4	-2.6
Plastiki na bidhaa zake	0.5	0.6	0.9	5.7	8.0	40.3
Mbolea	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	-96.4
Nishati na mafuta	17.6	13.3	2.9	185.0	146.8	-20.6
ambazo ni bidhaa safi za mafuta	17.3	13.3	2.8	183.4	146.8	-20.0
Vifaa	0.9	1.2	2.8	14.0	17.3	23.8
Chakula na vinywaji kwa matumizi ya viwandani	8.9	7.3	6.6	60.8	82.8	36.2
ambazo ni nafaka ya ngano	4.0	2.0	1.5	20.5	23.7	15.6
Mafuta ya kula	3.1	3.5	3.4	23.5	39.8	69.0
Sukari kwa matumizi ya viwandani	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-21.5
Magari ya matumizi ya nyumbani	0.7	1.6	1.3	14.8	21.0	41.7
Bidhaa za matumizi ya mwisho	6.4	5.5	8.9	59.1	71.7	21.3
Chakula na vinywaji vinavyotumika hasa kwa matumizi ya n	1.8	1.3	1.4	13.9	16.8	21.2
Vifaa vya usafirishaji visivyo vya viwandani	0.1	0.2	0.3	1.7	2.4	44.8
ambazo ni pikipiki na baiskeli zilizowekwa na mota ndogo y	0.1	0.1	0.2	0.7	0.9	30.0
Bidhaa nyingine za matumizi ya mwisho	4.5	0.2	7.2	43.5	52.4	20.5
ambazo ni bidhaa za dawa	0.2	0.4	0.0	1.6	4.5	185.6
Dawa za kuua wadudu na bidhaa zinazofanana	0.1	0.0	0.1	0.4	0.3	-24.6
Sabuni na dawa za kusafisha	0.3	182.1	0.6	3.3	4.6	38.4
Vitambaa na mavazi	0.5	0.4	0.7	5.4	5.4	-1.0
Viatu na bidhaa nyingine	0.2	0.2	0.4	2.0	3.1	56.4
Karatasi na bidhaa zake	0.2	0.2	0.1	2.2	1.9	-13.9
Jumla (f.o.b)	46.4	44.9	49.5	482.7	546.8	13.3

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.
Tanbihi: p inaashiria takwimu za awali; “---“, badiliko linalozidi asilimia 100; f.o.b Mzigo ndani ya chombo

VIAMBATISHO

Jedwali A1: Viashiria vya Kiuchumi

		2020	2021	2022	2023[r]	2024[p]
Ukuaji wa Pato la Taifa na Mfumuko wa bei						
1.1 Ukuaji wa Pato la Taifa kwa Bei za Miaka Husika	Asilimia	8.1	7.4	9.4	10.5	9.6
1.2 Ukuaji halisi wa Pato la Taifa	Asilimia	4.5	4.8	4.7	5.1	5.5
1.3 Wastani Pato kwa Kila Mtu kwa bei za miaka inayohusika	'000' Sh.	2,597.7	2,705.4	2,854.1	3,058.8	na
1.4 Wastani Pato kwa Kila Mtu kwa bei za miaka inayohusika	Dola ya Marekani	1,132.3	1,177.4	1,239.3	1,284.1	na
1.5 Kasi ya Upandaji Bei	Asilimia	3.3	3.7	4.3	3.8	3.1
1.6 Uwiano wa Akiba kwa Pato halisi la Taifa (net national disposable income)	Asilimia	16.5	17.3	19.7	21.9	na
Takwimu za Kifedha na Riba						
2.1 Ukuaji wa Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	Asilimia	5.7	15.5	11.6	14.1	11.1
2.2 Ukuaji wa Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)	Asilimia	8.2	17.6	12.1	11.9	9.2
2.3 Ukuaji wa Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	Asilimia	7.5	23.1	7.5	8.7	11.2
2.4 Ukuaji Fedha ya msingi (M0)	Asilimia	-4.0	17.3	15.8	3.7	19.1
2.5 Ukuaji wa Mikopo kwa Sekta Binafsi	Asilimia	3.1	10.0	22.5	17.3	12.4
2.6 Uwiano wa Mikopo kwa Sekta Binafsi kwa pato la taifa[1]	Asilimia	14.0	14.3	16.0	17.0	17.4
2.7 Uwiano wa Mikopo kwa sekta binafsi kwa mikopo yote	Asilimia	77.7	74.4	72.9	73.9	75.9
2.8 Riba za Amana za miezi 12	Asilimia	8.3	8.3	8.5	8.7	9.2
2.9 Riba za dhamana za serikali kwa ujumla	Asilimia	4.4	4.8	4.7	7.3	10.7
2.10 Riba ya mikopo ya muda mrefu hadi miaka mitano (3-5 years)	Asilimia	16.2	16.0	15.7	15.6	15.3
Mizania ya Malipo na Nchi za Nje						
3.1 Bidhaa Zilizouzwa Nje	Dola Millioni	6,371.7	6,756.2	7,223.8	7,696.6	9,121.6
3.2 Bidhaa Zilizoagizwa kutoka Nje ya Nchi	Dola Millioni	-7,831.7	-10,003.4	-14,208.7	-13,728.9	-14,278.9
3.3 Urari wa Biashara	Dola Millioni	-1,460.0	-3,247.1	-6,984.9	-6,032.3	-5,157.2
3.4 Urari wa Malipo ya Kawaida	Dola Millioni	-1,458.5	-2,374.3	-5,482.2	-2,960.6	-2,032.0
3.5 Urari wa malipo yote	Dola Millioni	-764.9	1,852.1	-988.4	52.3	80.5
3.6 Akiba ya Fedha za Kigeni	Dola Millioni	4,767.7	6,386.0	5,177.2	5,450.1	5,546.9
3.7 Akiba ya fedha za kigeni (miezi)	Miezi	5.6	6.6	4.7	4.5	4.5
3.8 Kiwango cha kubadili fedha:						
Wastani wa mwaka	Thamani ya Tshs/Dola	2,294.1	2,297.8	2,303.1	2,382.1	2,597.3
Mwisho wa kipindi	Thamani ya Tshs/Dola	2,298.5	2,297.6	2,308.9	2,501.4	2,374.7
		2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Mwenendo wa Mapato na Matumizi						
4.1 Uwiano wa mapato ya ndani kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	15.0	13.7	14.9	15.0	15.0
4.2 Uwiano wa misaada kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	0.7	0.5	0.4	0.3	0.3
4.3 Uwiano wa Matumizi ya kawaida kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	10.1	9.9	9.8	11.0	11.0
4.4 Uwiano wa matumizi ya maendeleo kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	7.1	7.8	9.2	7.4	7.4
4.5 Uwiano wa nakisi isiyojumuisha misaada kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	-2.2	-4.0	-4.1	-3.4	-3.4
4.6 Uwiano wa nakisi ya Jumla kwa Pato la Taifa[1,2]	Asilimia	-1.9	-4.0	-3.6	-3.1	-3.1
Deni la nje	Dola Millioni	22,952.7	25,519.3	27,832.5	30,252.7	31,950.9
5.1 Mikopo iliyopokelewa	Dola Millioni	20,958.4	23,250.9	25,392.8	27,889.3	30,416.1
5.2 Riba ambayo haijalipwa	Dola Millioni	1,994.3	2,268.4	2,439.7	2,363.4	1,534.8

Chanzo: Wizara ya Fedha; Benki kuu ya Tanzania; na Mamlaka ya mapato Tanzania

Tanbihi: [1] Imekokotolewa kwa kuzingatia Pato la Taifa kwa bei za miaka husika; [2] inajumuisha misaada, matumizi yaliyochelewa (expenditure float)

n.a - haipatikani, p - ni takwimu za muda

Jedwali A2: Mwenendo wa Mapato na Matumizi ya Serikali – Tanzania Bara

Shilingi Milioni

	Bajeti ya 2025/26	July 2025	
		Makadirio	Halisi
Mapato ya ndani (yakijumuisha Mamlaka za Serikali za Mitaa)	40,466,131.4	2,827,481.9	2,911,614.3
Mapato ya Serikali Kuu	36,857,734.1	2,480,160.8	2,592,651.4
Mapato yatokanayo na kodi	32,175,999.8	2,217,628.5	2,345,813.2
Ushuru wa forodha	11,562,965.6	855,996.7	958,809.5
Kodi ya bidhaa na huduma	7,016,470.7	474,284.4	446,105.0
Kodi ya mapato	11,367,876.5	716,457.3	795,862.2
Kodi nyingine	4,887,699.8	375,861.1	347,299.5
Mapato yasiyotokana na kodi	4,681,734.3	262,532.3	246,838.1
Mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa	1,680,506.8	139,007.1	133,979.9
Jumla ya matumizi[1]	48,774,989.1	3,949,634.9	4,006,180.8
Matumizi ya kawaida	31,281,255.8	2,469,392.8	2,371,796.9
Mishahara	10,917,466.8	872,608.8	900,783.0
Malipo ya riba za mikopo	6,493,715.4	457,787.7	378,423.5
Ya ndani	3,697,288.1	354,434.7	277,667.0
Ya nje	2,796,427.3	103,353.0	100,756.5
Matumizi mengine ya kawaida	7,088,606.6	640,717.2	607,720.4
Matumizi ya maendeleo	17,493,733.4	1,480,242.2	1,634,383.9
Fedha za ndani	12,117,828.4	1,273,197.4	1,261,208.9
Fedha za nje	5,375,904.9	207,044.8	373,175.0
Nakisi ya bajeti bila ya misaada	-8,308,857.7	-1,122,153.0	-1,094,566.6
Misaada	1,069,884.4	82,292.5	181,552.0
Ya bajeti	113,796.3	0.0	0.0
Ya miradi	846,976.2	82,292.5	173,007.0
Ya kisekta	109,111.9	0.0	8,545.0
Nakisi ya bajeti ikijumuisha misaada	-6,401,157.9	481,068.7	456,361.3
Marekebisho (Adjustments to cash and other items (net))	0.0	0.0	84,826.7
Balansi ya jumla	-7,238,973.3	-1,039,860.5	-217,682.0
Ugharamiaji wa nakisi ya bajeti	7,238,973.3	1,039,860.5	217,682.0
Ufadhili kutoka nje halisi	4,286,343.5	366,794.2	468,433.1
Mikopo	5,966,414.1	124,752.2	191,623.0
Mikopo ya bajeti	1,627,221.4	0.0	0.0
Mikopo ya miradi	4,339,192.6	124,752.2	191,623.0
ambayo: Mikopo ya masharti ya kibiashara	2,629,011.8	544,744.0	513,863.4
Mikopo ya kisekta	80,624.2	0.0	0.0
Marejesho ya mitaji ya mikopo ya nje	-4,389,706.5	-302,702.1	-237,053.2
Ufadhili wa ndani halisi[2]	2,952,629.8	673,066.3	-250,751.1
Mikopo kutoka benki na vyanzo vingine	2,952,629.8	673,066.3	-250,751.1
Mikopo ya benki	2,466,103.9	562,160.4	-885,683.2
Mikopo toka vyanzo vingine (baada ya marejesho ya mitaji ya mikopo	486,526.0	110,906.0	634,932.1
Mikopo ya ndani (rollover)	3,325,556.5	342,338.8	62,000.0
Kulipa mitaji ya mikopo ya ndani	-3,325,556.5	-342,338.8	-62,000.0

Chanzo: Wizara ya Fedha

Note: [1] Haijajumuisha marejesho ya mitaji ya mikopo na matumizi yaliyochelewa (expenditure float); [2] Thamani chanya ina maana ya ufadhili, na thamani hasi ina maana ya malipo au ongezeko la amana

Jedwali A3: Tathmini za Amana

Shilingi Bilioni

Kipengele	Jul-24	Ago-24	Sep-24	Oct-24	Nov-24	Des-24	Jan-25	Feb-25	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25
Rasilimali halisi za nje	12,226.7	13,100.6	13,704.3	13,773.6	13,296.5	13,558.2	13,242.1	14,706.2	15,442.1	14,658.6	14,028.1	15,509.5	15,726.1	15,766.0
Rasilimali halisi za nje za Benki Kuu	12,227.6	12,581.4	12,804.0	12,668.2	11,445.5	11,863.4	11,480.8	13,020.1	13,217.7	12,273.9	11,844.6	13,623.0	13,884.0	13,933.2
Rasilimali halisi za nje za mabenki	-0.9	519.2	900.3	1,105.4	1,851.0	1,694.8	1,761.4	1,686.1	2,224.4	2,384.7	2,183.6	1,886.5	1,842.1	1,832.8
Rasilimali halisi za ndani	34,704.7	34,591.9	34,360.2	35,469.4	36,221.2	35,346.8	36,592.4	35,942.2	36,699.8	38,679.1	39,313.4	39,973.8	40,565.0	41,918.4
Madai ya ndani	47,250.2	47,176.6	47,160.9	48,136.2	48,998.9	47,559.0	49,255.1	48,836.1	50,109.3	51,989.3	52,813.1	52,610.3	52,147.8	54,554.9
Madai halisi kwa Serikali Kuu	11,895.7	11,445.7	10,986.7	11,618.5	12,257.1	11,461.6	12,679.0	11,853.4	12,110.0	13,233.5	13,021.1	12,061.2	11,175.6	13,024.1
Mikopo kwa sekta binafsi	35,354.6	35,730.9	36,174.1	36,517.8	36,741.8	36,097.4	36,576.1	36,982.7	37,999.3	38,755.8	39,792.0	40,549.0	40,972.2	41,530.9
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	46,931.4	47,692.5	48,064.6	49,243.0	49,517.7	48,905.0	49,834.5	50,648.4	52,141.9	53,337.7	53,341.5	55,483.3	56,291.1	57,684.4
Fedha zilizo kwenye mzunguko	7,085.6	7,302.0	7,353.5	7,408.2	7,597.1	7,351.6	6,997.7	6,954.5	7,190.0	7,024.1	7,438.9	7,874.8	8,122.1	8,264.8
Amana za hundi	21,823.8	21,862.2	22,280.0	22,663.5	22,617.6	22,454.7	23,353.0	23,777.1	24,483.7	25,351.5	25,031.6	25,988.2	26,155.5	27,442.8
Amana za akiba na muda maalumu	18,022.0	18,528.3	18,431.1	19,171.3	19,303.0	19,098.7	19,483.8	19,916.7	20,468.2	20,962.1	20,871.0	21,620.3	22,013.5	21,976.7
Fedha taslim (M0)	10,896.5	11,053.1	11,133.7	11,765.8	11,859.0	12,024.5	11,670.3	12,078.7	11,793.1	11,878.9	11,800.7	12,451.7	13,423.8	13,766.4
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	46,931.4	47,692.5	48,064.6	49,243.0	49,517.7	48,905.0	49,834.5	50,648.4	52,141.9	53,337.7	53,341.5	55,483.3	56,291.1	57,684.4
Amana za fedha za kigeni (FCD)	11,450.8	11,998.8	12,427.9	12,745.0	12,345.2	11,765.3	12,419.3	12,818.2	13,605.9	13,846.3	13,543.4	13,769.3	13,653.2	13,696.3
Amana za fedha za kigeni (Dola milioni)	*4,323.4*	*4,470.1*	*4,575.0*	*4,753.2*	*4,708.5*	*4,954.3*	*4,995.3*	*4,951.9*	*5,120.7*	*5,169.1*	*5,045.8*	*5,286.6*	*5,369.8*	*5,560.2*
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)	35,480.6	35,693.7	35,636.6	36,498.0	37,172.5	37,139.7	37,415.2	37,830.2	38,536.0	39,491.4	39,798.1	41,714.0	42,637.9	43,988.1
Amana za akiba na muda maalum zilizo katika shilingi ya Kitanzania	13,304.6	13,607.9	13,811.2	14,224.2	14,355.4	14,234.2	14,342.2	14,711.5	14,994.3	15,478.3	15,583.2	16,060.1	16,406.3	16,357.2
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	22,176.0	22,085.9	21,825.4	22,273.8	22,817.1	22,905.5	23,073.0	23,118.8	23,541.7	24,013.1	24,214.9	25,653.9	26,231.6	27,630.8
Fedha zilizo kwenye mzunguko	7,085.6	7,302.0	7,353.5	7,408.2	7,597.1	7,351.6	6,997.7	6,954.5	7,190.0	7,024.1	7,438.9	7,874.8	8,122.1	8,264.8
Amana za hundi	15,090.3	14,783.8	14,471.9	14,865.6	15,219.9	15,553.9	16,075.4	16,164.2	16,351.7	16,989.0	16,776.0	17,779.1	18,109.4	19,366.0

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A4: Muundo wa Viwango vya Riba

Asilimia

	2024											2025							
Kipengele	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep	Nov	Des	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago
A: Riba za mikopo/amana zilizo katika shilingi																			
1. Riba katika soko la fedha baina ya mabenki																			
Siku 1 (Overnight)	6.75	6.35	6.20	6.51	7.02	6.92	6.80	7.88	7.74	7.73	7.07	7.69	7.87	7.91	7.90	7.95	7.93	7.93	7.93
Siku 2-7	7.29	7.20	7.17	7.04	7.35	7.40	7.42	8.26	8.17	8.11	7.38	7.74	8.02	8.02	7.98	7.96	7.96	7.96	7.96
Siku 8-14	7.22	7.21	7.03	7.25	7.26	7.42	7.50	8.51	8.81	8.23	7.68	8.51	8.62	8.21	8.08	8.28	8.12	8.12	8.12
Siku 15-30	7.45	7.58	7.03	7.70	7.35	7.88	7.72	9.00	9.00	9.10	9.40	8.58	8.77	8.44	8.37	8.35	6.95	6.95	6.95
Siku 31-60	6.28	7.23	7.85	7.85	7.88	7.17	8.18	7.56	9.46	7.88	8.88	9.03	8.00	9.83	8.53	8.53	8.53	8.53	8.53
Siku 61-90	6.52	6.52	6.52	6.75	8.50	11.50	9.50	9.50	9.50	9.00	9.00	6.75	7.00	9.83	9.11	9.14	9.14	9.14	9.14
Siku 91-180	9.97	9.29	8.50	9.73	9.29	10.35	6.75	9.00	10.96	7.87	7.87	7.87	10.42	10.08	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
Zaidi ya siku 180	11.00	11.76	11.76	9.00	9.00	9.00	10.86	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93
Riba ya jumla	7.27	7.20	7.10	7.02	7.34	7.36	7.24	8.16	8.04	8.06	7.41	7.80	8.06	8.12	8.00	7.98	7.94	7.94	7.94
mabenki na Benki Kuu (Lombard rate)	7.50	7.50	7.50	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	7.75	8.00
3. Riba ya mikopo ya muda mfupi toka kwa mabenki(REP(	2.43	2.43	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30
4. Riba ya mikopo ya muda mfupi kwa mabenki(Reverse	6.29	5.81	5.74	6.57	6.57	6.57	6.57	8.00	8.00	7.72	6.26	7.21	7.21	7.21	7.21	7.21	7.21	7.21	7.21
5. Riba ya dhamana za serikali																			
Siku 35	6.29	6.29	5.93	5.93	5.93	5.93	5.93	5.93	5.93	5.93	5.93	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50
Siku 91	8.50	8.43	8.17	8.07	8.07	8.07	5.13	5.94	5.94	5.94	5.94	7.76	7.76	7.42	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50
Siku 182	9.30	8.93	8.61	8.45	8.22	6.57	6.57	7.30	8.17	8.30	8.30	8.20	8.20	8.20	8.47	8.24	8.24	8.24	8.24
Siku 364	11.81	12.25	11.82	10.38	7.83	6.75	8.84	10.98	11.66	12.78	12.95	12.63	11.99	10.11	8.92	8.92	8.92	8.92	8.92
Riba ya jumla	11.76	12.21	11.65	10.33	7.86	6.75	8.81	10.85	11.55	12.68	12.95	12.51	11.93	10.10	8.86	8.89	8.89	8.89	8.89
6. Riba za hati fungani za serikali																			
Miaka miwili	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	12.55	12.55	12.08	12.08	12.08	12.08	12.08
Miaka mitano	10.09	10.09	10.09	10.09	10.09	10.09	10.09	10.09	12.41	12.41	12.41	12.41	12.41	13.14	13.14	12.94	12.94	12.94	12.94
Miaka saba	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71
Miaka kumi	12.03	12.03	12.03	12.30	12.30	12.30	12.30	13.26	13.26	13.26	13.26	14.08	14.08	14.08	14.26	14.26	14.26	14.26	14.26
Miaka kumi na tano	12.75	13.66	13.66	13.66	15.16	15.16	15.05	15.35	15.76	15.76	15.76	15.76	15.76	14.63	14.63	14.63	14.63	14.63	14.63
Miaka ishirini	13.51	15.83	15.51	15.24	15.24	15.13	15.17	15.45	15.76	15.64	15.71	15.71	15.28	15.28	15.11	15.11	14.50	14.50	14.50
Miaka ishirini na tano	14.39	14.39	16.79	16.13	16.13	15.38	15.38	15.42	15.42	15.93	15.93	15.84	15.84	15.84	15.84	15.29	14.80	14.80	14.80
7 Riba inayotumika kutathmini dhamana zinazorejeshwa kabla ya kuiva	8.00	8.00	8.00	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.25	8.50
8. Riba za amana za akiba	2.69	2.54	2.70	2.79	2.87	2.86	2.87	2.84	2.85	2.69	2.84	2.97	2.98	2.86	2.89	2.52	2.90	2.90	2.90
9. Riba za jumla za amana za muda maalum	7.40	7.39	7.55	7.44	7.65	7.66	8.15	8.20	8.25	8.18	8.33	8.31	8.13	8.00	7.82	8.58	8.74	8.83	8.74
Mwezi 1	7.48	7.83	8.36	8.94	9.18	8.70	8.39	9.05	9.49	10.62	10.68	9.60	9.90	9.88	7.94	10.47	9.90	11.50	9.90
Miezi 2	9.00	8.52	9.16	8.58	9.01	8.47	8.93	8.35	8.55	8.14	8.90	9.61	9.02	8.81	8.78	9.25	9.85	10.75	9.85
Miezi 3	8.63	8.85	8.81	8.52	8.65	9.38	9.10	8.87	8.68	8.91	9.26	8.84	9.24	9.42	9.43	9.85	11.12	10.19	11.12
Miezi 6	9.13	9.07	9.15	9.12	9.37	9.25	9.09	9.15	9.30	9.19	9.30	9.86	9.40	9.68	9.36	9.82	10.28	10.28	10.28
Miezi 12	9.15	9.06	8.94	8.21	8.97	9.09	9.01	9.12	10.41	9.63	9.62	10.08	9.48	8.14	9.27	9.72	9.79	9.88	9.79
Miezi 24	6.06	6.04	6.05	6.28	6.02	6.25	9.96	10.02	8.44	8.29	7.71	7.23	6.94	6.90	6.66	7.49	6.95	5.99	6.95
10. Riba za amana kwa wateja wakubwa	9.56	9.52	9.59	9.33	9.72	9.86	9.96	9.88	10.27	10.14	10.39	11.80	11.40	10.35	10.52	10.64	11.21	10.72	11.21
11. Wastani wa riba za mikopo	15.39	15.44	15.51	15.42	15.47	15.30	15.29	15.54	15.67	15.67	15.71	15.73	15.14	15.50	15.16	15.18	15.23	15.16	15.23
Muda mfupi (Hadi mwaka 1)	15.82	16.10	16.17	15.93	15.98	15.57	15.67	15.67	16.06	15.56	15.74	15.70	15.77	15.83	16.15	15.96	15.69	15.51	15.69
Muda wa kati (Mwaka 1 hadi 2)	15.82	15.71	15.74	15.77	15.82	15.69	15.49	15.97	16.25	16.93	16.79	16.89	16.06	16.56	16.33	16.35	16.49	16.41	16.49
Muda wa kati (Miaka 2 hadi 3)	15.92	15.80	16.05	15.87	15.88	15.78	16.06	16.26	16.48	16.36	16.21	16.35	15.53	16.44	15.25	15.24	15.38	15.22	15.38
Muda mrefu (Miaka 3 hadi 5)	15.39	15.51	15.42	15.44	15.50	15.37	15.21	15.20	15.06	15.17	15.24	15.25	14.09	14.32	13.88	14.19	14.35	14.39	14.35
Muda mrefu (Zaidi ya Miaka 5)	13.97	14.08	14.15	14.09	14.18	14.11	14.02	14.59	14.50	14.35	14.58	14.45	14.25	14.36	14.19	14.17	14.25	14.28	14.25
12. Riba za mikopo kwa wateja wakubwa	13.44	13.40	13.46	13.95	12.69	12.82	12.78	12.92	12.93	12.77	12.83	12.80	13.42	12.94	12.88	12.99	12.68	12.56	12.68
B: Fedha za kigeni																			
1. Riba za amana																			
Amana za akiba	0.04	0.04	0.91	0.79	0.90	0.97	0.53	0.91	0.73	0.71	0.81	0.90	0.76	0.77	0.53	1.33	0.89	0.84	0.89
Riba za jumla za amana za muda maalum	3.40	3.73	3.82	3.77	3.65	3.91	3.97	3.68	3.85	3.99	4.20	4.22	3.66	2.98	2.94	3.65	3.60	3.75	3.60
Mwezi 1	2.25	3.92	3.77	2.94	3.76	2.96	2.96	4.37	3.31	3.13	3.58	4.36	3.52	3.01	2.43	2.46	2.47	2.50	2.47
Miezi 2	2.64	3.41	2.61	4.20	2.73	3.37	4.42	2.39	3.56	3.84	4.72	4.77	3.50	2.34	2.08	3.54	3.52	3.02	3.52
Miezi 3	4.09	3.20	4.21	2.80	2.88	4.42	4.49	3.88	3.93	4.97	4.79	4.47	3.31	2.23	3.62	3.53	3.03	4.31	3.03
Miezi 6	3.43	3.66	3.88	4.39	4.46	4.38	3.74	4.54	4.59	4.44	4.36	3.89	4.11	3.81	3.55	4.61	4.92	4.94	4.92
9 months	4.58	4.47	4.64	4.49	4.40	4.44	4.26	3.21	3.83	3.57	3.54	3.62	3.88	3.50	3.01	4.10	4.06	4.00	4.06
Miezi 12	7.72	8.13	8.17	8.10	8.19	7.23	8.34	8.44	8.77	8.53	8.80	8.83	8.97	8.93	8.89	8.81	8.70	8.82	8.70
Wastani riba za mikopo ya fedha za kigeni	7.72	8.13	8.17	8.10	8.19	7.23	8.34	8.44	8.77	8.53	8.80	8.83	8.97	8.93	8.89	8.81	8.70	8.82	8.70
Muda mfupi (Hadi mwaka 1)	9.46	9.11	9.60	8.74	8.77	6.58	9.10	9.41	9.50	9.50	9.44	9.89	9.93	9.99	9.97	9.99	9.93	9.91	9.93
Muda wa kati (Mwaka 1 hadi 2)	6.90	7.71	7.77	7.94	7.89	7.10	7.48	6.75	7.60	7.74	7.78	7.58	7.64	7.94	8.16	8.39	8.22	8.23	8.22
Muda wa kati (Miaka 2 hadi 3)	8.14	8.44	8.35	8.47	8.27	7.63	8.31	8.70	8.76	8.02	9.19	8.81	8.57	8.28	8.23	8.49	6.88	7.03	6.88
Muda mrefu (Miaka 3 hadi 5)	6.67	7.09	6.49	6.94	6.94	6.56	7.35	7.52	8.23	8.01	8.23	8.18	9.11	8.61	8.36	8.17	9.43	9.42	9.43
Muda mrefu (zaidi ya miaka 5)	7.42	8.29	8.63	8.40	9.08	8.26	9.48	9.82	9.76	9.36	9.34	9.70	9.62	9.83	9.70	9.01	9.06	9.52	9.06

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A5: Mizania ya Malipo ya Nje

Dola za Marekani (milioni)

	2020	2021	2022	2023	2024p
A. Urari wa Malipo ya Kawaida	**-1,458.5**	**-2,374.3**	**-5,482.2**	**-2,960.6**	**-2,032.0**
Bidhaa: Zilizouzwa nje ya nchi (f.o.b)	6,371.7	6,756.2	7,223.8	7,696.6	9,121.6
Bidhaa asilia	808.1	627.9	766.5	953.3	1,473.3
Bidhaa zisizo asilia	5,253.3	5,763.0	6,058.4	6,321.6	7,228.8
kati ya hizo: Dhahabu	2,957.5	2,737.1	2,835.1	3,058.9	3,419.6
Bidhaa zisizo rekodiwa	310.4	365.4	399.0	421.6	419.6
Bidhaa: Zilizoagizwa kutoka nje ya nchi (f.o.b)	-7,831.7	-10,003.4	-14,208.7	-13,728.9	-14,278.9
Urari wa Biashara ya Bidhaa	-1,460.0	-3,247.1	-6,984.9	-6,032.3	-5,157.2
Huduma: Mapato	2,183.8	3,117.7	4,762.0	6,231.7	6,899.4
Usafirishaji	1,281.7	1,558.1	1,872.0	2,333.4	2,356.6
Utalii	714.5	1,310.3	2,527.8	3,373.8	3,903.1
Nyingine	187.5	249.3	362.2	524.4	639.7
Huduma: Malipo	-1,319.0	-1,607.0	-2,465.4	-2,395.9	-2,608.9
Usafirishaji	-607.0	-806.4	-1,378.4	-1,326.4	-1,374.5
Utalii	-203.8	-196.2	-357.5	-477.2	-446.1
Nyingine	-508.2	-604.4	-729.5	-592.3	-788.4
Urari wa Biashara ya Huduma	864.7	1,510.7	2,296.6	3,835.9	4,290.5
Urari wa Biashara ya Bidhaa na Huduma	-595.2	-1,736.4	-4,688.3	-2,196.5	-866.7
Mapato ya vitega uchumi: Yaliyoingia	111.2	102.5	183.9	301.2	356.4
Malipo ya Vitega Uchumi: Yaliyotoka	-1,375.7	-1,294.2	-1,577.1	-1,797.7	-2,098.4
Urari wa Mapato ya Vitega Uchumi	-1,264.5	-1,191.6	-1,393.2	-1,496.6	-1,742.0
Urari wa Bidhaa, Huduma na Mapato ya Vitega Uchumi	-1,859.8	-2,928.0	-6,081.5	-3,693.1	-2,608.7
Mapato ya Uhamisho Mali wa kawaida: Yaliyoingia	453.9	640.1	716.5	1,280.9	1,177.4
Serikali	141.2	104.7	76.4	131.0	139.2
Taasisi za zisizo za serikali	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Malipo ya Uhamisho Mali wa kawaida: Yaliyotoka	-52.7	-86.4	-117.2	-548.4	-600.7
Urari wa Uhamisho Mali wa Kawaida	401.2	553.7	599.3	732.5	576.7
B. Urari wa Uhamisho Mitaji	**344.3**	**412.1**	**274.0**	**223.4**	**318.7**
Uhamisho wa Mitaji: Ulioingia	344.3	412.1	274.0	223.4	318.7
Serikali	270.4	346.8	208.7	158.0	253.4
Taasisi za zisizo za serikali	73.9	65.3	65.3	65.3	65.3
Uhamisho wa Mitaji: Uliotoka	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Jumla, A na B	-1,114.2	-1,962.1	-5,208.2	-2,737.2	-1,713.3
C. Urari katika Uwekezaji	**910.0**	**4,037.1**	**3,634.7**	**3,629.9**	**1,383.0**
Uwekezaji wa Moja kwa Moja	-943.8	-1,190.5	-1,437.6	-1,648.9	-1,717.6
Uwekezaji wa Hisa	-3.6	-7.9	24.6	13.9	-26.1
Uwekezaji Mwingine	-30.1	2,854.5	2,172.5	1,967.1	-308.4
Mali (assets)	-19.8	-89.8	193.0	-749.6	-1,255.6
Madeni (liabilities)	-10.3	2,944.3	1,979.6	2,716.6	947.1
Jumla, Makundi A hadi C	-204.2	2,074.9	-1,573.4	892.7	-330.3
D. Makosa na Masahihisho	**-560.7**	**-222.8**	**585.0**	**-850.8**	**410.8**
Urari wa Malipo Yote	-764.9	1,852.1	-988.4	41.9	80.5
E. Akiba ya fedha za kigeni	**764.9**	**-1,852.1**	**988.4**	**-41.9**	**-80.5**
Vipengele vya Kumbukumbu					
Uwiano wa Urari wa Malipo ya Kawaida kwa Pato la Taifa	-2.3	-3.5	-7.4	-3.8	-2.6
Akiba ya Fedha za Kigeni	4,767.7	6,386.0	5,177.2	5,440.1	5,546.9
Akiba ya Fedha za Kigeni (Miezi ya Uagizaji wa Bidhaa Nje)	5.4	4.9	4.2	4.2	4.4
Kiwango cha Kubadilisha Fedha (mwisho wa kipindi)	2,298.5	2,297.6	2,308.9	2,506.0	2,374.7
Kiwango cha Kubadilisha Fedha (Kwa wastani kwa mwaka)	2,294.1	2,297.8	2,303.0	2,382.1	2,597.3

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania, Mamlaka ya Mapato Tanzania na Ukokotoaji wa Benki Kuu ya Tanzania.
Tanbihi: p inaashiria takwimu za awali; “---“, badiliko linalozidi asilimia 100; f.o.b Mzigo ndani ya chombo

Jedwali A6: Mauzo ya Bidhaa Nje ya Nchi

Bidhaa	Mwaka unaoishia Agosti				
	2021	2022	2023	2024	2025p
Bidhaa asilia	593.7	750.6	782.5	1,074.4	1,388.0
Korosho	233.5	230.0	164.2	225.6	527.9
Karafuu	1.7	62.3	38.3	32.3	3.2
Kahawa	142.1	162.6	207.3	210.9	340.4
Pamba	61.7	92.8	100.5	109.4	45.2
Katani	18.7	21.5	25.1	19.9	30.3
Chai	32.3	31.3	32.4	20.9	19.1
Tumbaku	103.8	149.9	214.6	455.3	421.9
Bidhaa zisizo asilia	5,531.7	5,935.0	6,299.1	6,454.7	7,719.0
Madini	3,138.1	3,208.8	3,578.9	3,692.5	4,686.7
Dhahabu	2,986.8	2,707.1	2,939.0	3,148.0	3,977.9
Almasi	3.3	29.2	46.8	42.9	49.6
Tanzanite	31.9	23.2	25.2	22.8	17.4
Madini mengineyo	116.1	449.4	567.9	478.9	641.8
Bidhaa za mbogamboga na maua	346.4	363.6	296.5	437.0	478.0
Mbogamboga	276.9	287.3	203.9	329.8	359.7
Maua	25.5	25.7	24.3	27.9	28.3
Matunda	12.6	22.1	35.6	47.0	54.4
Nyingine	31.4	28.5	32.7	32.3	35.6
Bidhaa za viwandani	1,101.4	1,324.2	1,423.4	1,293.8	1,404.7
ambapo Saruji	50.2	50.9	62.0	37.8	32.0
Bidhaa za ceramic	40.3	49.0	37.9	21.8	24.6
Vipodozi	84.5	42.2	46.5	38.0	50.2
Mafuta ya kula	13.5	18.9	17.1	24.0	44.8
Mbolea	82.1	79.8	115.1	35.8	68.1
Vyombo vya kioo	45.6	41.5	53.4	75.8	99.3
Chuma na vyuma	78.1	103.7	90.8	77.7	207.8
Karatasi na bidhaa zake	48.3	67.8	34.8	21.0	25.5
Vitu vya plastiki	60.1	40.1	38.7	40.2	52.6
Nguo na vitambaa	77.1	118.9	95.9	78.6	83.8
Nafaka	331.5	365.6	219.5	154.9	382.3
Mahindi	36.0	117.6	59.2	29.8	172.0
Mchele	285.7	238.8	147.2	115.0	189.2
Nafaka nyinginezo	9.8	9.2	13.1	10.2	21.1
Samaki na mazao ya samaki	145.1	180.8	159.6	178.2	166.6
Mafuta ya mbegu	172.9	162.6	281.4	294.6	204.1
Bidhaa nyingine za mauzo ya nje	202.0	214.5	200.7	217.0	227.3
ambapo maharage	59.7	40.9	51.9	12.3	1.7
Mbao na bidhaa za mbao	70.6	112.7	77.5	89.0	68.2
Kakao	25.9	26.5	29.3	76.2	107.6
Mimea	5.2	3.7	12.5	9.6	9.0
Ngozi na mazao ya ngozi	5.6	5.3	4.1	4.4	5.5
Mauzo ya ndani ya nchi kwenda nje	6,125.4	6,685.5	7,081.5	7,529.1	9,107.0
Bidhaa zilizosafirishwa tena nje (Re-Exports)	94.4	114.9	139.2	186.6	169.3
Mauzo yasiyirekodiwa	313.9	397.8	414.2	389.1	372.4
Jumla ya mauzo nje	6,439.3	7,083.4	7,495.8	7,918.2	9,479.4

Chanzo: Mamlaka ya mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A7: Bidhaa Zilizoagizwa Kutoka Nje ya Nchi

Bidhaa	Mwaka unaoishia Agosti				
	2021	2022	2023	2024	2025p
Bidhaa za kukuza mtaji	1,530.7	2,207.2	2,907.6	2,903.6	2,947.9
Mashine na mitambo	668.8	973.9	1,268.3	1,100.5	1,080.8
Vifaa vya usafiri wa viwandani	398.4	662.8	960.1	994.9	1,148.9
Mashine na vifaa vya umeme	252.6	300.5	369.9	473.7	402.5
Bidhaa zingine za kukuza mtaji	210.9	270.0	309.4	334.5	315.7
Bidhaa za kati	6,140.9	9,282.6	9,565.4	9,843.8	9,840.1
Malighafi za viwanda	2,970.7	4,384.7	4,395.2	4,579.4	5,067.2
ambapo vyuma	763.3	1,117.1	956.3	1,305.1	1,287.5
Bidhaa za plastiki	506.7	755.0	647.1	681.1	826.1
Mbolea	168.7	284.9	547.1	332.2	392.9
Mafuta na vilainishi	1,639.2	3,017.5	2,998.0	3,089.5	2,370.8
ambapo bidhaa za petroli zilizochujwa	1,538.9	2,934.7	2,742.1	2,836.2	2,313.7
Vifaa	817.0	948.4	1,001.8	966.4	1,151.6
Chakula na vinywaji kwa matumizi ya viwandani	512.9	687.6	850.7	867.2	770.6
ambapo ngano	183.9	305.2	403.2	327.8	303.2
Mafuta ya kula-ghafi na mafuta ya kula yaliyosafishwa	172.6	157.5	169.0	132.2	177.3
Sukari ya matumizi viwandani	89.7	133.5	109.5	154.9	164.2
Magari ya binafsi	200.7	238.8	314.7	340.7	408.4
Bidhaa za matumizi ya kawaida	1,195.7	1,337.5	1,393.9	1,391.9	1,481.5
Chakula na vinywaji kwa matumizi ya kawaida	152.7	186.7	231.8	176.8	218.5
Vifaa vya usafiri wa kawaida	104.8	137.7	152.9	153.4	183.3
ambapo pikipiki na baisikeli zenye mota	93.4	121.1	132.9	137.3	159.6
Bidhaa nyingine za matumizi ya kawaida	938.2	1,013.1	1,009.3	1,061.7	1,082.0
ambapo bidhaa za dawa	382.2	329.1	295.2	278.2	287.1
Dawa za kuua wadudu na bidhaa kama hizo	105.2	135.1	161.2	196.1	164.8
Sabuni na sabuni za kusafishia	58.0	70.3	67.8	55.9	55.4
Nguo za vitambaa	42.3	59.0	58.5	46.5	58.2
Viatu na bidhaa zingine	43.3	49.1	50.7	58.0	57.8
Karatasi na bidhaa za karatasi	24.9	29.6	29.4	26.2	27.7
Jumla	8,869.5	12,829.4	13,869.1	14,141.5	14,226.5

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A8: Bei za Bidhaa Ulimwenguni

	Wastani wa mafuta ghafi (Dola za Marekani kwa pipa)	Mafuta ghafi brent (Dola za Marekani kwa pipa)	Mafuta ghafi Dubai (Dola za Marekani kwa pipa)	Bidhaa za petroli (Dola za Marekani kwa tani)	Kahawa Arabica (Dola za Marekani kwa kilo)	Kahawa Robusta (Dola za Marekani kwa kilo)	Wastani wa chai (Dola za Marekani kwa kilo)	Chai Mombasa (Dola za Marekani kwa kilo)	Mafuta ya mawese (Dola za Marekani kwa tani)	Ngano (ngumu) (Dola za Marekani kwa tani)	Tumbaku (Dola za Marekani kwa tani)	Pamba, faharisi A (Dola za Marekani kwa kilo)	DAP (Dola za Marekani kwa tani)	Urea (Dola za Marekani kwa tani)	Mahindi (Dola za Marekani kwa tani)	Mchele (Dola za Marekani kwa tani)	Sukari (Dola za Marekani kwa tani)	Dhahabu (Dola za Marekani kwa wakia)
Jan-23	80.41	83.09	80.03	908.89	4.56	2.12	2.79	2.33	941.97	380.36	4,475.62	2.21	631.00	443.75	302.78	517.00	416.01	1,897.71
Feb-23	80.25	82.71	81.21	826.71	5.06	2.29	2.70	2.29	949.98	394.75	4,492.34	2.19	612.50	357.50	298.18	492.00	445.99	1,854.54
Mac-23	76.47	78.53	77.52	823.60	4.90	2.35	2.70	2.40	972.06	369.86	4,525.66	2.10	606.00	313.50	282.49	476.00	452.39	1,912.73
Apr-23	82.46	84.11	83.83	809.29	5.06	2.55	2.96	2.35	1,005.24	378.18	4,586.58	2.10	637.00	313.38	291.11	501.00	529.33	1,999.77
Mei-23	74.12	75.70	75.08	744.24	4.85	2.70	2.70	2.23	934.06	367.74	4,786.75	2.07	510.00	329.25	268.14	510.00	559.97	1,992.13
Jun-23	73.26	74.89	74.67	763.24	4.57	2.91	2.69	2.09	816.97	345.50	5,064.74	2.04	454.55	287.50	266.87	514.00	542.12	1,942.90
Jul-23	78.98	80.10	80.50	826.10	4.30	2.80	2.50	2.10	878.50	345.50	5,098.18	2.10	458.80	334.60	242.40	547.00	521.20	1,951.00
Ago-23	84.72	86.16	86.61	922.20	4.12	2.75	2.83	2.25	860.82	315.82	5,295.79	2.11	528.75	385.63	207.61	635.00	528.01	1,918.70
Sep-23	92.22	94.00	93.08	938.98	4.05	2.73	2.85	2.25	829.60	314.68	5,437.42	2.16	527.90	380.00	223.81	620.00	579.59	1,915.95
Okt-23	89.08	91.06	90.62	853.68	4.05	2.62	2.76	2.16	804.26	298.10	5,488.18	2.11	534.75	411.38	230.70	590.00	567.03	1,916.25
Nov-23	81.35	83.18	83.45	801.55	4.35	2.70	2.74	2.18	830.47	283.55	5,475.27	1.99	535.63	385.50	211.26	598.00	574.96	1,984.11
Des-23	75.72	77.86	77.22	755.35	4.65	2.99	2.71	2.19	813.51	291.12	5,461.78	2.00	563.75	354.00	206.55	644.00	478.18	2,026.18
Jan-24	77.67	80.23	78.66	777.81	4.47	3.26	2.66	2.20	844.90	283.91	5,533.84	2.03	596.25	335.38	198.62	660.00	484.57	2,034.04
Feb-24	80.55	83.76	81.18	816.63	4.60	3.38	2.71	2.23	856.93	278.50	4,550.99	2.20	583.81	351.25	189.13	624.00	501.55	2,023.24
Mac-24	83.55	85.45	84.70	833.80	4.61	3.66	2.69	2.15	942.92	274.83	4,558.81	2.20	617.50	330.00	190.57	613.00	475.10	2,158.01
Apr-24	88.01	90.05	89.39	840.34	5.27	4.23	3.03	2.31	935.69	227.81	4,614.12	1.99	545.00	320.00	191.65	592.00	451.94	2,331.45
Mei-24	81.45	82.00	83.53	776.55	5.08	4.04	3.20	2.17	859.15	253.16	4,672.18	1.91	522.00	284.80	197.79	628.00	414.08	2,351.13
Jun-24	81.20	82.56	82.17	772.98	5.48	4.50	3.22	2.14	873.67	265.55	5,754.61	1.83	543.00	336.25	192.51	632.00	425.27	2,326.44
Jul-24	83.26	85.30	83.94	784.66	5.67	4.73	3.30	2.20	896.09	260.26	6,015.53	1.79	539.40	342.50	177.43	590.00	425.93	2,398.20
Ago-24	78.12	80.86	77.95	708.73	5.76	4.73	3.22	2.20	932.63	250.85	5,998.60	1.76	546.00	342.50	170.32	589.00	405.65	2,470.15
Sep-24	72.42	74.29	73.43	649.47	6.12	5.33	3.27	2.10	982.83	269.69	6,078.93	1.82	554.75	337.50	184.97	580.00	447.98	2,570.55
Okt-24	73.97	75.66	74.65	673.74	6.10	4.89	3.15	2.07	1,077.25	272.85	6,166.26	1.84	573.44	374.75	190.34	515.00	461.65	2,690.04
Nov-24	72.29	74.40	72.79	670.50	6.72	4.98	3.09	2.24	1,168.59	253.75	5,077.52	1.80	574.50	352.30	201.33	511.00	450.40	2,651.13
Des-24	72.31	73.83	73.31	661.71	7.57	5.22	2.96	2.19	1,189.73	252.17	5,091.46	1.76	568.33	352.00	202.60	527.00	436.29	2,648.01
Jan-25	78.16	79.21	80.14	713.45	7.81	5.41	2.73	2.24	1,070.31	254.09	5,169.02	1.72	582.70	380.50	214.44	478.00	396.17	2,709.69
Feb-25	73.82	75.16	74.97	713.46	9.05	5.81	2.69	1.80	1,067.27	264.61	5,251.83	1.72	603.75	436.50	220.88	437.00	422.85	2,894.73
Mac-25	70.70	72.57	71.71	688.50	8.92	5.69	2.69	2.22	1,067.60	255.37	5,402.23	1.71	615.13	394.50	207.41	425.00	352.98	2,983.25
Apr-25	65.91	67.75	66.89	655.83	8.64	5.43	2.91	2.11	994.37	249.58	5,428.19	1.73	635.00	386.88	215.00	415.00	366.76	3,217.64
Mei-25	62.75	64.21	63.01	649.77	8.77	5.24	3.02	1.91	907.58	237.00	5,525.31	1.72	669.20	392.00	203.87	431.00	368.46	3,309.49
Jun-25	69.15	71.45	68.50	691.88	8.01	4.33	2.99	2.00	935.39	240.05	5,626.53	1.73	715.38	420.50	196.07	419.00	368.83	3,352.66
Jul-25	69.19	70.95	69.23	700.69	7.18	3.69	3.02	2.05	976.38	234.96	5,790.68	1.74	736.00	496.00	191.99	392.00	368.17	3,340.15
Ago-25	66.72	68.20	67.87	677.18	8.08	4.39	3.04	2.14	1,025.99	231.14	5,835.40	1.73	795.10	507.70	185.49	375.00	369.05	3,368.03
2023		82.6			4.5	2.6	2.7		886.0	340.0	5,016.0	2.1	550.0	358.0	253.0	554.0	520.0	1,943.0
2024		80.7			5.6	4.4	3.0		963.4	268.7	5,899.4	1.9	563.7	338.3	190.6	598.0	448.6	2,387.7
2025m		64.0			8.5	5.5	2.5		1,020.0	263.0	5,300.0	1.7	600.0	390.0	187.0	530.0	440.0	3,250.0

Chanzo: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets

Jedwali A9(i): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, badiliko la miezi kumi na mbili (Makundi maalumu)

Kizio: 2020=100

Kipindi	Fahirisi bidhaa zote	Vyakula na vinywaji baridi	Vinywaji vikali na tumbaku	Nguo, mavazi na viatu	Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	Samani, vifaa vya nyumbani na ukarabati wa makazi	Afya	Usafiri	Habari na mawasiliano	Burudani, michezo na utamaduni	Elimu	Migahawa na huduma za malazi	Bima na huduma za kifedha	Huduma binafsi, hifadhi ya jamii na bidha na huduma mchanganyiko
Uzani(%)	100.0	28.2	1.9	10.8	15.1	7.9	2.5	14.1	5.4	1.6	2	7	2	2
2023-Januari	4.9	9.9	0.6	2.5	2.0	3.0	1.8	6.2	1.7	1.0	3	3	0	2
Februari	4.8	9.6	0.4	2.6	1.5	2.8	1.8	6.0	1.6	1.2	3	3	0	2
Machi	4.7	9.7	0.5	2.4	1.1	2.9	1.7	5.7	1.6	1.5	3	3	-1	1
Aprili	4.3	9.1	0.8	2.8	0.3	3.1	1.8	4.3	1.7	1.8	3	3	0	2
Mei	4.0	9.7	0.5	2.4	1.1	2.9	1.7	5.7	1.6	1.5	3	3	-1	1
Juni	3.6	7.8	1.7	3.5	1.1	2.5	1.3	-0.4	1.9	1.9	3	5	0	3
Julai	3.3	6.1	3.8	3.4	1.2	2.7	1.9	0.4	2.1	2.2	3	5	0	4
Agosti	3.3	5.6	3.7	3.4	1.4	4.1	2.1	0.6	2.1	2.5	3	5	0	4
Septemba	3.3	5.6	3.6	3.0	1.3	3.9	1.7	1.0	1.7	2.7	4	5	0	4
Oktoba	3.2	4.5	3.5	3.0	1.0	3.4	1.7	3.1	1.4	2.8	4	5	1	4
Novemba	3.2	3.7	4.1	3.3	2.8	3.6	1.4	2.9	1.3	3.4	4	5	1	4
Desemba	3.0	2.3	4.1	3.2	4.0	3.6	1.3	3.3	1.3	3.5	4	4	1	5
2024-Januari	3.0	1.5	4.1	2.8	4.9	3.3	1.8	3.3	1.0	3.8	3	5	1	7
Februari	3.0	1.8	4.2	2.7	5.0	3.5	2.1	2.9	1.9	3.6	3	5	1	7
Machi	3.0	1.4	4.3	2.4	4.8	3.6	2.1	4.4	1.9	3.4	3	4	2	7
Aprili	3.1	1.4	4.0	2.1	4.0	3.3	2.0	5.1	1.8	3.3	3	4	2	8
Mei	3.1	1.6	3.4	2.0	5.2	3.3	2.0	5.0	1.7	3.4	3	3	2	8
Juni	3.1	0.9	3.2	1.8	6.6	3.5	1.9	5.2	1.7	3.3	3	3	2	7
Julai	3.0	1.8	4.2	2.7	5.0	3.5	2.1	2.9	1.9	3.6	3	5	1	7
Agosti	3.1	2.8	2.2	1.8	5.3	1.9	1.7	4.3	1.2	2.6	3	3	1	6
Septemba	3.1	2.5	2.2	1.9	5.8	2.1	1.8	4.3	1.1	2.5	3	3	1	6
Oktoba	3.0	2.5	2.3	2.0	5.4	2.1	1.8	3.6	1.3	2.3	3	3	1	6
Novemba	3.0	3.3	1.8	1.6	4.1	2.1	1.8	3.8	1.2	2.0	3	3	1	6
Desemba	3.1	4.6	2.2	1.2	2.9	2.1	1.9	3.5	1.0	2.0	3	3	1	5
2025-Januari	3.1	5.3	3.6	1.9	2.2	2.2	1.4	2.4	0.8	1.7	5	2	1	3
Februari	3.2	5.0	3.5	2.0	3.1	2.2	1.2	3.2	0.0	1.7	4	2	1	3
Machi	3.3	5.4	3.5	2.0	3.8	2.2	1.4	2.1	0.1	1.6	4	2	1	3
Aprili	3.2	5.3	3.4	2.0	3.8	2.3	1.5	2.1	0.1	1.7	4	2	1	3
Mei	3.2	5.6	3.4	2.0	3.4	2.3	1.7	1.7	0.1	1.5	3	2	1	2
Juni	3.3	7.3	3.5	2.0	1.7	2.0	1.8	1.6	0.0	1.4	3	1	1	2
Julai	3.3	7.6	3.0	1.9	1.3	2.4	1.6	1.2	0.2	1.0	3	1	1	2
Agosti	1.7	2.1	2.4	1.3	1.4	0.4	1.4	3.0	0.9	0.6	2.3	0	0	0

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9(ii): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, badiliko la miezi kumi na mbili (Makundi mengine)

Kizio: 2020=100

Kipindi	Mfumuko wa bei za msingi	Mfumuko wa bei usio wa msingi	Mfumuko wa bei za mafuta, nishati na ankara za maji	Mfumuko wa bei za huduma	Mfumuko wa bei za bidhaa	Mfumuko wa bei wa huduma za elimu na bidhaa zinazohusiana na elimu	Mfumuko wa bei wa bidhaa zote isipokuwa vyakula na vinywaji baridi
Uzani (%)	73.9	26.1	5.7	37.2	62.8	4.1	71.8
2022-Januari	3.3	6.0	7.3	2.9	4.7	2.3	3.1
Februari	3.0	5.6	5.8	2.4	4.4	2.2	2.7
Machi	2.7	6.1	6.3	1.9	4.5	2.0	2.4
Aprili	2.8	6.5	9.9	1.7	5.0	1.4	2.6
Mei	3.0	6.8	13.5	2.7	4.8	1.5	3.4
Juni	3.4	7.4	12.9	3.4	5.0	1.5	3.9
Julai	3.5	7.5	11.2	3.5	5.2	1.5	3.8
Agosti	3.2	9.0	9.6	3.2	5.5	1.6	3.4
Septemba	3.3	9.5	7.9	3.4	5.7	1.7	3.5
Oktoba	3.0	10.6	8.7	2.8	6.2	1.7	3.3
Novemba	2.7	11.3	7.7	2.7	6.1	1.6	3.1
Desemba	2.5	11.6	7.9	2.5	6.2	1.5	2.9
2023-Januari	2.5	11.8	6.9	2.9	6.1	1.9	3.0
Februari	2.4	11.5	6.4	2.7	6.0	2.1	2.8
Machi	2.3	11.4	5.0	2.7	5.8	2.0	2.7
Aprili	2.0	10.7	0.4	2.6	5.3	2.0	2.3
Mei	2.0	9.4	-1.1	2.2	5.0	2.3	2.1
Juni	1.7	8.7	0.0	1.6	4.7	2.3	1.8
Julai	2.1	6.6	-0.6	2.1	4.0	3.0	2.2
Agosti	2.2	6.4	-0.6	2.2	4.0	3.1	2.4
Septemba	2.3	6.3	0.9	2.2	4.0	3.1	2.4
Oktoba	2.5	5.0	0.0	2.7	3.4	3.1	2.6
Novemba	2.6	5.0	5.3	2.6	3.7	3.2	3.0
Desemba	3.1	3.2	5.1	3.2	3.1	3.6	3.3
2024-Januari	3.2	2.2	6.6	3.4	2.7	3.0	2.8
Februari	3.7	1.4	7.2	3.0	3.0	2.9	3.5
Machi	3.9	0.9	6.6	3.3	2.8	3.0	3.7
Aprili	3.9	1.4	9.3	3.3	3.1	3.1	3.9
Mei	3.6	2.1	9.8	3.0	3.2	3.5	3.7
Juni	3.6	1.8	13.5	2.9	3.2	3.7	4.0
Julai	3.3	2.2	14.6	2.5	3.2	3.0	3.8
Agosti	3.2	3.1	11.2	2.3	3.6	2.8	3.3
Septemba	3.2	3.0	11.5	2.3	3.6	3.0	3.4
Oktoba	3.2	2.4	9.7	2.2	3.5	2.9	3.2
Novemba	3.3	2.1	5.7	2.3	3.3	3.1	2.9
Desemba	3.3	3.3	5.3	1.6	3.8	2.9	2.5
2025-Januari	2.7	4.0	3.5	1.0	4.2	4.0	2.1
Februari	2.5	5.0	5.4	1.4	4.2	4.0	2.4
Machi	2.2	6.0	7.9	1.0	4.5	4.0	2.3
Aprili	2.2	5.7	7.3	1.1	4.3	3.8	2.3
Mei	2.1	5.6	6.1	1.0	4.2	3.2	2.1
Juni	1.9	7.1	2.1	0.9	4.7	2.9	1.7
Julai	1.9	7.1	1.0	0.8	4.7	2.8	1.5
Agosti	2.0	7.3	2.6	0.8	4.9	2.8	1.6

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9(iii): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara), badiliko la mwezi mmoja - Makundi maalumu

Kizio 2020 =100

Kipindi	Mfumuko wa bei wa jumla	Vyakula na vinywaji baridi	Vinywaji vikali na tumbaku	Nguo, mavazi na viatu	Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	Samani, vifaa vya nyumbani na ukarabati wa makazi	Afya	Usafiri	Habari na mawasiliano	Burudani, michezo na utamaduni	Elimu	Migahawa na huduma za malazi	Bima na huduma za kifedha	Huduma binafsi, hifadhi ya jamii na bidha na huduma mchanganyiko
Uzani (%)	100.0	28.2	1.9	10.8	15.1	7.9	2.5	14.1	5.4	1.6	2.0	6.6	2.1	2.1
2023-Januari	0.7	1.2	0.0	0.5	0.1	0.4	0.2	1.1	0.4	0.3	2.4	0.5	0.2	0.5
Februari	0.4	1.3	0.0	0.2	0.1	-0.1	0.0	-0.1	-0.1	0.2	0.4	0.2	0.0	-0.1
Machi	0.8	1.9	0.1	0.4	0.4	0.2	0.0	0.1	0.0	0.3	0.1	0.8	-0.4	0.0
Aprili	0.4	0.8	0.5	0.4	0.4	0.3	0.1	-0.3	0.1	0.2	0.0	0.4	0.1	0.3
Mei	0.2	-0.4	0.7	0.2	0.5	0.2	0.0	0.3	0.2	0.1	0.3	1.5	0.0	0.3
Juni	0.1	-0.3	0.2	0.4	0.5	0.1	0.1	0.0	0.1	0.2	0.0	0.3	0.0	0.9
Julai	-0.1	-1.2	2.0	0.1	-0.2	0.5	0.7	0.9	0.2	0.5	0.0	0.1	0.7	1.2
Agosti	-0.4	-1.8	-0.1	0.2	0.1	1.3	0.0	0.3	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.2
Septemba	0.1	0.3	0.0	-0.1	-0.4	-0.1	0.0	0.2	0.3	0.5	0.2	0.2	-0.1	-0.1
Oktoba	-0.2	-0.5	-0.1	-0.1	-0.2	0.0	0.0	0.3	-0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	-0.2
Novemba	0.4	0.4	0.7	0.5	1.4	0.4	0.0	0.0	0.1	0.6	0.0	0.1	0.1	0.2
Desemba	0.6	0.1	0.5	1.5	0.2	0.0	0.6	0.2	0.2	0.0	-0.1	0.1	1.2	1.2
2024-Januari	0.7	0.5	0.0	0.1	0.9	0.2	0.7	1.1	0.1	0.5	1.6	1.3	0.3	3.0
Februari	0.5	1.6	0.2	0.1	0.1	0.1	0.4	-0.5	0.8	0.1	0.5	-0.1	0.3	-0.1
Machi	0.8	1.5	0.1	0.2	0.2	0.2	0.0	1.6	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
Aprili	0.5	0.8	0.2	0.1	0.8	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	0.4
Mei	0.1	-0.3	0.2	0.1	0.5	0.2	0.0	0.3	0.1	0.3	0.9	0.0	0.1	1.0
Juni	0.1	-0.9	0.0	0.2	1.9	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0	0.2	0.5	0.1	0.0
Julai	-0.2	-1.1	0.6	0.1	-0.1	0.3	0.3	0.3	-0.1	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0
Agosti	-0.2	-0.1	0.4	0.1	-1.3	0.0	0.2	0.0	-0.1	-0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1
Septemba	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.4	0.0	0.0	0.2	0.0
Oktoba	-0.3	-0.5	0.0	-0.1	-0.6	0.0	0.0	-0.3	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.5
Novemba	0.4	1.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.0	0.1	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1
Desemba	1.9	0.5	0.1	0.3	0.2	0.1	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.7
2025-Januari	0.6	1.2	1.4	0.8	0.2	0.3	0.3	0.0	-0.1	0.3	2.9	0.1	0.0	0.9
Februari	0.6	1.2	0.1	0.2	0.9	0.1	0.2	0.3	0.0	0.1	0.2	0.0	0.2	0.1
Machi	0.8	1.9	0.1	0.2	0.9	0.3	0.2	0.4	0.1	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2
Aprili	0.4	0.7	0.1	0.0	0.8	0.2	0.2	0.4	0.0	0.1	0.0	0.3	0.2	0.1
Mei	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0
Juni	0.3	0.7	0.1	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Julai	-0.3	-0.8	0.1	0.0	-0.4	0.6	0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Agosti	-0.1	0.0	0.4	-0.1	-0.6	0.0	-0.1	0.1	0.1	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.2

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9(iv): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, badiliko la mwezi mmoja (Makundi mengine)

Kizio 2020 =100

Kipindi	Mfumuko wa bei wa msingi	Mfumuko wa bei usio wa msingi	Mfumuko wa bei wa mafuta, nishati na ankara za maji	Mfumuko wa bei za huduma	Mfumuko wa bei za bidhaa	Mfumuko wa bei wa huduma za elimu na bidhaa zinazohusiana na elimu	Mfumuko wa bei wa bidhaa zote isipokuwa vyakula na vinywaji baridi
Uzani (%)	73.9	26.1	5.7	37.2	62.8	4.1	71.8
2023-Januari	0.5	1.3	0.2	0.7	0.8	1.5	0.5
Februari	0.1	1.3	-0.1	0.1	0.6	0.3	0.0
Machi	0.2	2.1	1.0	0.2	1.1	0.0	0.3
Aprili	0.2	0.7	-0.1	0.1	0.5	0.0	0.2
Mei	0.5	-0.7	0.7	0.5	0.0	0.3	0.4
Juni	0.2	-0.1	0.7	0.2	0.0	0.1	0.2
Julai	0.4	-1.6	-1.2	0.5	-0.5	0.7	0.4
Agosti	0.1	-1.5	0.1	0.2	-0.7	0.2	0.3
Septemba	0.1	0.2	-0.5	0.1	0.1	0.1	0.0
Oktoba	-0.1	-0.4	-0.1	0.0	-0.2	-0.1	0.0
Novemba	0.2	1.3	3.5	0.0	0.8	0.1	0.5
Desemba	0.6	0.5	0.9	0.7	0.6	0.4	0.6
2024-Januari	0.7	0.4	1.7	0.9	0.4	0.9	0.0
Februari	0.5	0.5	0.2	-0.3	0.9	0.2	0.0
Machi	0.4	1.6	0.5	0.5	0.9	0.1	0.5
Aprili	0.2	1.3	2.4	0.1	0.8	0.2	0.3
Mei	0.2	-0.1	1.2	0.2	0.1	0.6	0.3
Juni	0.2	-0.4	4.1	0.2	0.0	0.3	0.5
Julai	0.1	-1.1	-0.3	0.1	-0.4	0.1	0.1
Agosti	-0.1	-0.6	-2.9	0.0	-0.3	0.0	-0.3
Septemba	0.1	0.1	-0.2	0.0	0.1	0.3	-0.3
Oktoba	-0.1	-0.9	-1.7	-0.1	-0.4	-0.2	-0.3
Novemba	0.3	0.9	-0.2	0.1	0.7	0.2	0.1
Desemba	0.3	1.7	0.5	0.1	1.1	0.2	0.2
2025-Januari	0.5	1.0	-0.1	0.3	0.8	2.0	0.3
Februari	0.2	1.6	2.3	0.1	0.9	0.2	0.3
Machi	0.2	2.5	2.8	0.1	1.2	0.1	0.4
Aprili	0.2	1.0	1.9	0.2	0.5	0.0	0.3
Mei	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
Juni	0.0	1.0	0.2	0.0	0.4	0.0	0.1
Julai	0.1	-1.1	-1.3	0.0	-0.4	0.0	0.0
Agosti	0.0	-0.4	-1.4	0.0	-0.1	0.0	-0.1

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A10: Mwenendo wa Deni la Taifa

Dola za Marekani Milioni

Mchanganuo	Ago-24	Sep-24	Okt-24	Nov-24	Dis-24	Jan-25	Feb-25	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25[r]	Ago-25[p]
1. Jumla ya deni lote la nje lililokubaliwa²	35,264.2	36,085.8	35,984.2	35,471.5	36,338.8	36,614.3	36,616.6	37,117.4	37,606.7	38,234.6	39,074.9	39,252.1	39,948.7
Deni la nje (lililokwishatolewa na linalodaiwa)	30,974.6	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,618.9
Deni ambalo bado halijatolewa	4,289.6	4,843.4	4,832.3	4,355.4	4,969.0	5,219.5	4,468.6	4,489.6	4,513.8	5,332.0	5,021.9	4,798.1	5,329.8
2. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya wakopeshaji²	30,974.6	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,618.9
Deni la nchi washirika (Bilateral)	1,181.2	1,192.9	1,147.4	1,129.9	1,193.2	1,200.2	1,272.2	1,327.6	1,385.3	1,347.6	1,429.1	1,398.5	1,413.2
Deni la mashirika ya kimataifa (Multilateral)	17,898.9	18,009.6	18,040.5	18,073.5	18,114.9	18,144.7	18,335.1	18,602.0	18,931.8	18,973.9	19,721.2	19,990.3	20,109.4
Deni la kibiashara	10,871.5	11,017.4	10,950.8	10,919.1	11,111.6	11,067.2	11,557.7	11,744.3	11,869.4	11,693.6	12,024.9	12,182.2	12,211.6
Mikopo ya mauzo ya nje (Export credits)	1,023.0	1,022.6	1,013.2	993.7	950.1	982.7	983.0	953.9	906.4	887.5	877.8	883.0	884.7
3. Deni la nje kwa mujibu wa aina wakopaji²	30,974.6	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,618.9
Serikali kuu	25,510.0	25,699.2	25,455.7	25,406.9	25,799.9	25,774.5	26,317.1	26,712.0	27,236.1	27,047.6	28,164.9	28,357.7	28,520.2
Mashirika ya umma	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8
Sekta binafsi	5,460.9	5,539.5	5,692.4	5,705.6	5,566.1	5,616.6	5,827.2	5,912.1	5,853.1	5,851.2	5,884.3	6,092.5	6,095.0
4. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya sarafu²	30,974.6	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,618.9
Dola ya Marekani	20,489.0	20,669.0	20,838.9	20,882.8	21,048.3	21,171.3	21,730.4	21,944.2	22,029.3	21,907.5	22,471.6	22,811.3	22,876.0
Sarafu ya Umoja wa Ulaya (Euro)	5,236.8	5,315.7	5,184.9	5,161.1	5,211.2	5,210.6	5,384.6	5,525.1	5,753.0	5,692.2	6,018.2	6,041.5	6,104.2
Yuan ya China	1,966.0	1,984.5	1,945.6	1,949.8	2,014.6	2,019.6	2,029.8	2,057.7	2,113.6	2,098.1	2,189.5	2,203.8	2,221.0
Sarafu nyinginezo	3,282.8	3,273.2	3,182.4	3,122.4	3,095.7	2,993.4	3,003.2	3,100.7	3,197.1	3,204.9	3,373.6	3,397.3	3,417.7
4. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya matumizi²	30,974.6	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,618.9
Urari wa malipo yote ya nje, na bajeti (BOP and budget support)	5,762.1	5,773.8	5,958.4	5,944.6	6,396.2	6,393.1	6,713.2	6,747.1	6,834.6	6,818.3	7,454.4	7,748.1	7,775.1
Usafirishaji na mawasiliano	6,770.7	6,849.3	6,768.8	6,735.4	6,675.1	6,700.6	6,813.0	6,975.5	7,129.9	7,100.7	7,193.0	6,994.9	7,017.0
Kilimo	1,523.7	1,554.5	1,537.3	1,533.4	1,540.4	1,543.9	1,552.5	1,600.3	1,647.3	1,680.5	1,810.0	1,796.6	1,803.8
Nishati na madini	4,067.6	4,129.5	4,198.3	4,179.7	4,056.7	3,997.5	4,213.9	4,262.5	4,268.2	4,242.5	4,420.2	4,452.0	4,461.0
Viwanda	1,095.9	1,098.9	1,095.6	1,090.8	1,091.2	1,144.8	1,145.1	1,172.5	1,173.8	1,171.3	1,175.8	1,188.0	1,187.6
Huduma za kijamii na elimu	6,423.6	6,452.1	6,338.9	6,360.9	6,289.2	6,311.8	6,424.6	6,526.0	6,670.9	6,713.8	6,776.5	7,361.1	7,426.0
Fedha na bima	1,371.6	1,417.3	1,444.8	1,459.3	1,453.8	1,457.1	1,459.0	1,423.5	1,387.1	1,381.1	1,386.5	1,401.4	1,401.9
Utalii	490.3	490.6	509.5	513.2	517.5	510.8	511.9	587.8	591.7	591.6	590.0	284.5	285.2
Ardhi, majengo na ujenzi	1,606.1	1,608.4	1,543.0	1,551.0	1,558.0	1,545.2	1,545.6	1,548.7	1,572.7	1,504.1	1,504.8	1,494.4	1,519.0
Nyinginezo	1,863.1	1,868.2	1,757.4	1,747.9	1,791.9	1,790.0	1,769.3	1,783.9	1,816.8	1,698.7	1,741.9	1,733.1	1,742.4
6. Deni la nje lililopokelewa¹ (Disbursements¹)	449.8	246.2	489.5	95.7	902.0	129.1	726.4	421.9	133.9	112.9	1,161.9	497.2	92.0
Serikali kuu	433.9	148.6	287.4	71.8	794.4	57.7	496.6	286.4	96.2	102.6	1,093.3	404.6	89.4
Mashirika ya umma	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Sekta binafsi	15.9	97.6	202.1	24.0	107.5	71.4	229.8	135.6	37.7	10.3	68.6	92.6	2.6
7. Ulipaji wa deni la nje¹	125.6	110.8	350.2	115.6	447.4	186.4	116.5	143.4	155.5	404.7	259.1	122.3	85.6
Mtaji (Principal)	102.1	45.9	250.8	80.0	340.2	127.2	66.7	96.4	142.3	286.2	185.4	92.7	32.9
Riba	23.5	64.9	99.4	35.7	107.3	59.2	49.7	47.0	13.2	118.4	73.7	29.6	52.6
Malipo mengine	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
8. Mtiririko halisi wa deni la nje¹ (Net flows on externa	347.6	200.3	238.7	15.8	561.8	1.9	659.7	325.5	-8.4	-173.4	976.6	404.5	59.1
9. Uhamisho halisi wa deni la nje¹ (Net transfers on e	324.2	135.4	139.2	-19.9	454.5	-57.4	609.9	278.5	-21.7	-291.8	902.8	374.9	6.5
10. Madeni ya nje yaliyochelewa kulipwa kwa mujibu wa aina ya wadai²	1,709.2	1,751.5	1,793.0	1,833.5	1,935.6	1,979.5	1,997.9	2,046.6	2,123.7	2,151.0	2,415.0	2,588.8	2,664.1
Mtaji uliochelewa kulipwa (Principal Arrears)	1,178.2	1,204.5	1,240.9	1,250.5	1,308.3	1,348.0	1,357.9	1,390.1	1,452.1	1,467.5	1,702.7	1,862.6	1,893.8
Deni la nchi washirika (Bilateral)	153.9	155.4	156.9	151.9	153.5	156.5	156.5	156.8	157.0	140.9	141.4	141.1	142.0
Deni la mashirika ya fedha ya kimataifa	36.1	36.7	37.4	37.5	51.0	51.1	51.1	51.9	53.0	53.0	167.7	168.1	168.1
Deni la kibiashara	777.9	800.8	836.8	849.2	888.5	929.5	936.2	962.7	1,021.1	1,047.7	1,090.7	1,247.2	1,264.9
Mikopo ya mauzo ya nje	210.4	211.6	209.9	212.0	215.3	210.9	214.1	218.8	221.1	225.9	302.9	306.2	318.8
Riba iliyochelewa kulipwa (Interest Arrears)	531.0	547.1	552.1	582.9	627.3	631.5	640.1	656.4	671.6	683.5	712.3	726.1	770.4
Deni la nchi washirika (Bilateral)	77.2	77.3	76.9	77.4	77.2	77.2	77.3	77.5	78.0	78.4	78.7	78.6	78.7
Deni la mashirika ya fedha ya kimataifa	30.3	30.4	30.8	31.3	30.9	30.9	31.0	32.0	33.8	33.8	35.5	41.0	44.2
Deni la kibiashara	269.8	282.4	286.8	311.3	348.1	357.2	360.3	373.5	383.8	392.6	414.2	421.7	455.4
Mikopo ya mauzo ya nje	153.7	157.0	157.5	163.0	171.2	166.3	171.5	173.5	176.1	178.7	183.9	184.8	192.1
11. Jumla ya deni la nje la Serikali na sekta binafsi	31,505.6	31,789.5	31,704.0	31,699.1	31,997.1	32,026.4	32,788.0	33,284.3	33,764.5	33,586.1	34,765.3	35,180.1	35,389.3
12. Jumla ya deni la ndani la Serikali	12,221.2	11,997.8	12,262.0	12,809.9	13,633.7	13,735.4	13,177.2	12,926.7	12,974.0	13,219.8	13,631.1	13,886.2	15,073.3
13. Jumla ya deni	43,726.8	43,787.3	43,966.0	44,509.0	45,630.8	45,761.7	45,965.2	46,210.9	46,738.5	46,805.9	48,396.3	49,066.3	50,462.6
Kiwango cha ubadilishaji fedha, mwishoni wa kipindi (TZS/USD)	2,681.7	2,718.5	2,693.1	2,620.6	2,394.8	2,486.6	2,581.3	2,650.0	2,679.2	2,685.6	2,604.6	2,545.8	2,463.3

Chanzo: Wizara ya Fedha, na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Madeni yaliyochelewa kulipwa kwenye mashirika ya kimataifa ni yale yanayodaiwa kwa sekta binafsi;¹ inaashiria mtiririko wa deni katika kipindi husika; ² inahusu hali ya deni mwishoni mwa kipindi; r ni takwimu

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Kwa maelezo zaidi wasiliana na:

Benki Kuu ya Tanzania, Barabara ya 16 ya Jakaya Kikwete 40184,

Sanduku la Posta 2303, Dodoma, Tanzania

Simu: +255 26 296 3182-7 au +255 22 223 2541

Taarifa hii inapatikana kwenye tovuti: *http://www.bot.go.tz*